

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Gnieźnie

**STAN BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO
ZA 2020 ROK**

Raport o stanie sanitarnym powiatu gnieźnieńskiego zawiera dane na dzień 31 grudnia 2020 r.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Szanowni Państwo

Przekazuję Państwu ocenę bezpieczeństwa sanitarnego powiatu gnieźnieńskiego za 2020 rok, w którym od dnia 20 marca 2020 r. ogłoszono na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Gnieźnie podejmowała w związku ze stanem epidemii szereg działań zmierzających do zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 na terenie powiatu gnieźnieńskiego, a naszym głównym celem było i jest zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom naszego powiatu. Był to rok ciężkiej i trudnej pracy, nowych zadań i wyzwań oraz współpracy z wieloma jednostkami organizacyjnymi samorządu terytorialnego, powiatowymi służbami, podmiotami leczniczymi oraz placówkami oświatowymi.

Pragnę podziękować za tę współpracę w tym szczególnym czasie oraz życzyć wszystkim dużo zdrowia, wytrwałości i dalszej współpracy dla dobra mieszkańców powiatu gnieźnieńskiego.

Z wyrazami szacunku

Państwowy
Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Gnieźnie

mgr Anna Stejakowska
specjalista zdrowia publicznego

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK**

Spis treści

Stan sanitarny zakładów żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych w 2020 r.	9
1. Zakres nadzoru sanitarnego	11
2. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia	13
Tab. 1 Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia w latach 2017 – 2020 na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....	13
3. Stan sanitarny środków transportu żywności.....	19
4. Jakość zdrowotna środków spożywczych.....	21
4.1 Znakowanie środków spożywczych.....	22
4.2 Nadzór nad obrotem grzybami i przetworami grzybów oraz zatruc grzybami	22
4.3. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF.....	23
4.4. Badanie żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO).....	26
5. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	26
6. Produkty kosmetyczne	27
7. Wybrane zagadnienia żywienia zbiorowego.....	27
7.1. Kontrole bloków żywienia w szpitalach	28
7.2. Żywienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty.....	28
8. Nadzór nad bezpieczeństwem suplementów diety i żywności.....	29
9. Podsumowanie stanu sanitarnego zakładów żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych w 2020 r.....	30
Zapobieganie oraz zwalczanie zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.....	33
1. Choroby zakaźne objęte przez Światową Organizację Zdrowia programami eradykacji i eliminacji (odra, różyczka, poliomyelitis)	35
1.1. Odra	35
1.2. Różyczka	35
1.3. Polomyelitis (ostre nagminne porażenie dziecięce).....	36
2. Gruźlica.....	36
3. Grypa	37
4. Zakażenia przenoszone drogą krwi. Wirusowe zapalenie wątroby typu C	38
5. Choroby przenoszone drogą pokarmową.....	39
5.1. Zakażenia bakteryjne.....	39
5.2. Zakażenia wirusowe	40
5.3 Wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW A).....	40
5.4 Włośnica.....	41
5.5 Zatrucie jadem kielbasianym (botulizm).....	41
6. Choroby odzwierzęce.....	41
7. Inwazyjna choroba meningokokowa	42
8. Inwazyjna choroba pneumokokowa	43
9. Krztusiec	43

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIĘŻNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK**

10. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń wywołanych przez SARS-CoV-2 w 2020 r. w powiecie gnieźnieńskim	43
11. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze szczepień ochronnych	44
12. Podsumowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych.	47
Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	49
1. Zaopatrzenie ludności w wodę	51
1.1 . Struktura wodociągów w powiecie gnieźnieńskim	51
1.2. Analiza przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych	52
1.3. Badanie ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju <i>Legionella</i> sp.	54
2. Podsumowanie nadzoru nad jakością wody w powiecie gnieźnieńskim.....	55
Pływalnie, kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.....	57
1. Pływalnie	59
2. Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli.....	60
Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	63
1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą	65
Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	67
1. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	69
2. Stan sanitarny wybranych rodzajów obiektów	70
2.1. Obiekty hotelarskie (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, pola biwakowe)	70
2.2. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie.....	71
2.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące łącznie powyższe usługi.....	71
2.4. Inne obiekty użyteczności publicznej nie sklasyfikowane wcześniej.....	73
3. Ekshumacje i sprowadzanie zwłok	73
4. Podsumowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej.....	73
Zapobiegawczy nadzór sanitarny	75
1. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	77
Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy i chemikaliami.....	79
1. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	81
1.2. Czynniki szkodliwe dla zdrowia (narażenie zawodowe).....	83
2. Choroby zawodowe	85
3. Substancje i preparaty niebezpieczne, prekursory narkotyków, produkty biobójcze, detergenty oraz środki zastępcze	87
4. Podsumowanie nadzoru nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy i chemikaliami.....	88
Ocena stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży	89
1. Ocena stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży	91
1.1. Stan sanitarny budynków, w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży.....	91
1.2. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej.....	91
1.3. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży....	92
2. Podsumowanie stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży.....	93
Oświata zdrowotna i promocja zdrowia	94
1. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia	95
2. Realizowane programy i działania:	95
2.1. Profilaktyka palenia tytoniu.....	95
2.2. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV	96

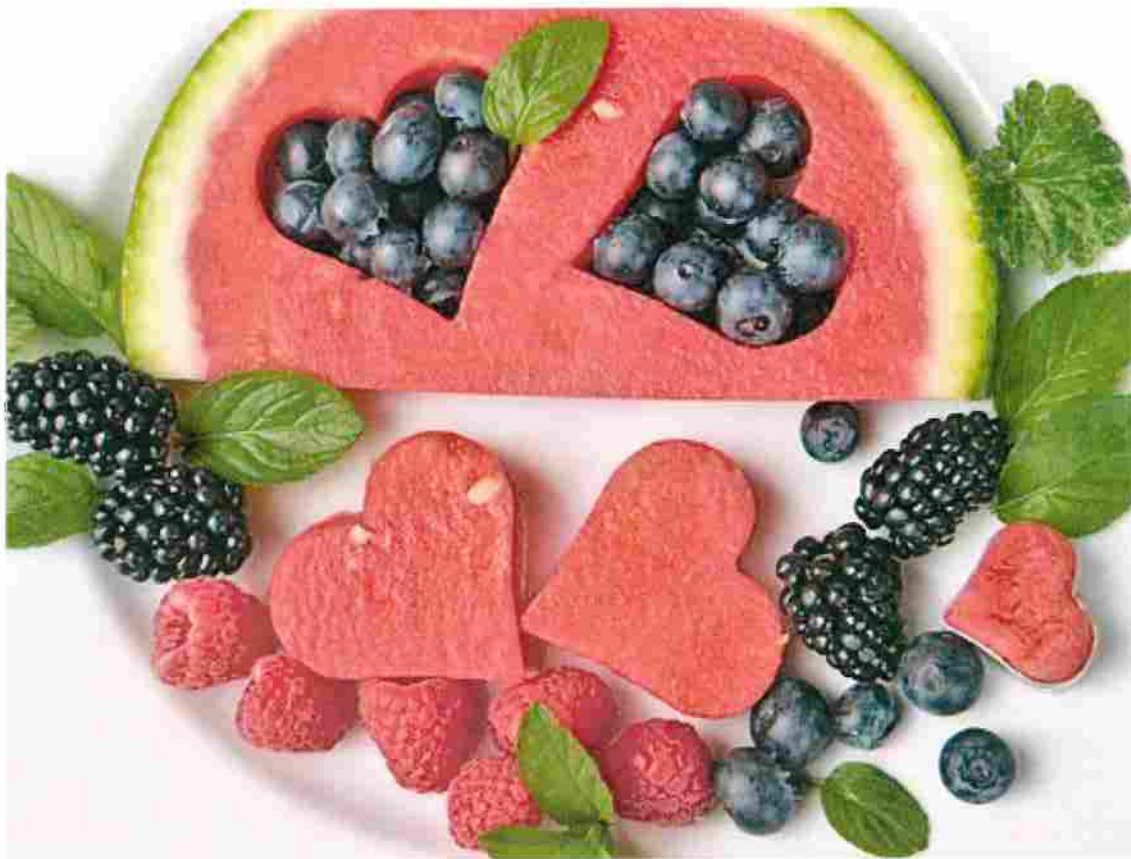
**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK**

2.4. Program: „Mamo, Tato-co Wy na to?”	96
2.5. Ogólnopolski „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”	96
2.6. Program krajowy „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”	96
2.7. Zapobieganie chorobom nowotworowym.....	96
2.8. Zapobieganie chorobom zakaźnym.....	97
2.9. Zatrucia grzybami	97
2.10. Działania informacyjno-edukacyjne podczas wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży	97
2.11. Współpraca z lokalnymi mediami i innymi instytucjami	98
3. Podsumowanie działalności związanej z oświatą i promocją zdrowia	99
Podsumowanie Stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu gnieźnieńskiego	101
Spis wykresów	105
Spis tabel.....	107

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK**

**Stan sanitarny zakładów
żywności i żywienia,
materiałów i wyrobów
przeznaczonych do kontaktu
z żywnością oraz produktów
kosmetycznych w 2020 r.**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

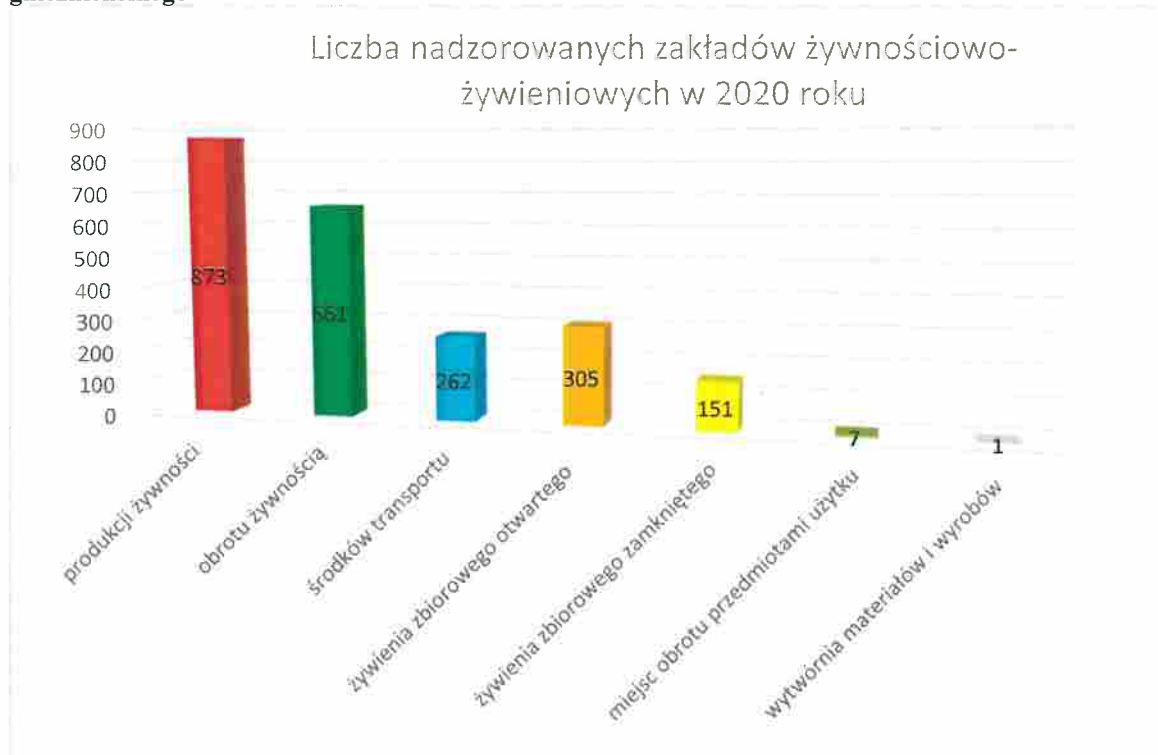
1. Zakres nadzoru sanitarnego

Według ewidencji w roku 2020 pod nadzorem znajdowało się ogółem 2260 zakładów żywnościowo - żywieniowych (w roku 2019 – 2163 obiekty), w tym:

- 873 obiekty produkcji żywności (w tym 752 gospodarstw produkcji pierwotnej),
- 661 obiektów obrotu żywnością (w tym: 511 sklepów spożywczych, 9 kiosków, 52 magazynów hurtowych, 11 obiektów ruchomych i tymczasowych, 78 innych obiektów obrotu żywnością),
- 262 środków transportu,
- 305 obiektów żywienia zbiorowego otwartego (w tym 150 obiektów małej gastronomii),
- 151 obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego,
- 1 wytwórnia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 7 miejsc obrotu przedmiotami użytku.

Liczba zewidencjonowanych obiektów w roku 2020 w porównaniu z rokiem 2019 zwiększyła się o 98 zakładów (w 2020 roku zarejestrowano 32 działalności w zakresie produkcji pierwotnej i sprzedaży bezpośredniej).

Wykres 1 Liczba nadzorowanych zakładów żywności i żywienia w 2020 roku na terenie powiatu gnieźnieńskiego

Źródło: opracowanie własne, Sekcja Higieny Żywności i Żywienia PSSE Gniezno

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono ogółem 529 kontroli sanitarnych (planowanych, sprawdzających, tematycznych i interwencyjnych), w tym 9 kontroli związanych z wprowadzaniem do obrotu kosmetyków (jest to o 726 kontroli mniej niż w 2019 r.). Wydano 14 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarnego oraz wprowadzania do obrotu żywności o niewłaściwej jakości zdrowotnej, nałożono 8 mandatów karnych na łączną kwotę 1850,00 zł. (w 2019 roku nałożono 39 mandatów na kwotę 9900,00 zł.).

W roku 2020 nie wydano postanowień o nałożeniu grzywny oraz tytułów wykonawczych. Wydano 104 decyzje zatwierdzające działalność obiektów, które dotyczyły uruchomienia nowych działalności, a także zmian zakresu działalności lub zmian podmiotu prowadzącego działalność, z jednoczesną zmianą zakresu działalności. W związku z obowiązkiem rejestracji działalności w zakresie produkcji pierwotnej, w 2020 r. wydano kolejne 32 zaświadczenia o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli PIS, w zakresie produkcji pierwotnej i sprzedaży bezpośredniej.

W zakresie działalności represyjnej w 2020 roku nie wystosowano żadnych zawiadomień do prokuratury. Ponadto prowadzono nadzór nad obiektami obrotu kosmetykami – ogółem przeprowadzono 7 kontroli w sklepach, oraz 2 kontrole w zakładach produkcji i konfekcjonowania produktów kosmetycznych.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

2. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia

Stan sanitarno-techniczny w poszczególnych grupach zakładów żywności i żywienia w latach 2017 – 2020.

Tab. 1 Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia w latach 2017 – 2020 na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

Lp.	Rodzaj obiektów	% obiektów niezgodnych z wymaganiami			
		2017	2018	2019	2020
1.	Piekarnie	0	0	0	0
2.	Ciastkarnie	0	0	0	0
3.	Sklepy spożywcze	0,4	0,2	0,2	0
4.	Zakłady żywienia zbiorowego – ogółem	1,0	1,2	0,3	0
5.	Zakłady dużej gastronomii	0	1,4	0,7	0
6.	Zakłady małej gastronomii	1,8	1,2	0,6	0
7.	Zakłady żywienia zbiorowego - zamknięte	0	0	0	0
8.	Hurtownie	0	0	0	0
9.	Kioski spożywcze	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywienia PSSE Gniezno

W roku 2020 na podstawie przeprowadzanych kontroli, nie stwierdzono obiektów niezgodnych z wymaganiami. Dla porównania w roku 2019 odsetek obiektów niezgodnych w poszczególnych grupach obiektów kształtował się na poziomie 0,2 % - 0,7 %. Stan sanitarno-techniczny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznych. Zgodnie z wymaganiami prawa żywnościowego, przedsiębiorcy branży spożywczej są zobowiązani do zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, poprzez stosowanie zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz wdrożenia i utrzymania kontroli wewnętrznej w zakładach w oparciu o zasady systemu HACCP (Analiza Zagrożeń i Krytyczne Punkty Kontroli).

W roku 2020 na podstawie arkuszy ocen stanu sanitarnego poddano ocenie 305 obiektów żywnościowo – żywieniowych. W porównaniu do 2019 roku stanowi to spadek o 458 ocenionych obiektów. W grupie sklepów spożywczych w roku 2020

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

oceniono 109 obiektów obrotu żywnością (sklepy), z których żaden nie został uznany jako niezgodny z wymaganiami (w 2019 r. poddano ocenie 264 sklepy).

Na podkreślenie zasługuje również fakt, iż zarówno na przestrzeni ostatnich kilku lat jak i w roku 2020 nie stwierdzono obiektów niezgodnych z wymaganiami w grupie obiektów piekarni i ciastkarni, kiosków i magazynów hurtowych. Zakłady produkcyjne oraz zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego utrzymują prawidłowy stan sanitarny i higieniczny, poprzez przestrzeganie wymogów zawartych w procedurach zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) i HACCP (Analiza Zagrożeń i Krytyczne Punkty Kontroli). oraz utrzymanie kontroli wewnętrznej. Świadczy to o skuteczności działań prowadzonych w zakresie nadzoru sanitarnego nad zakładami żywności i żywienia, a w szczególności egzekwowania stawianych wymagań posiadania opracowania oraz stosowania i przestrzegania dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) i HACCP (Analiza Zagrożeń i Krytyczne Punkty Kontroli). W roku 2020 na ogólną liczbę 305 zarejestrowanych zakładów żywienia zbiorowego otwartego - w tym 150 obiektów małej gastronomii - skontrolowano 128 zakładów. Ocenionych na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego zostało 97 lokali gastronomicznych (42 obiektów dużej gastronomii oraz 55 obiektów małej gastronomii). Nie stwierdzono obiektów niezgodnych z wymaganiami obowiązujących aktów prawnych.

W wyniku przeprowadzonych w obiektach żywienia zbiorowego otwartego 128 kontroli wydano 4 decyzje administracyjne, w celu poprawy stanu sanitarno-technicznego. W grupie zakładów żywienia zbiorowego otwartego, za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 2 mandaty karne na kwotę 500,00 zł.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego – 100% zakładów posiada wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej, natomiast system HACCP został opracowany i wdrożony w 75% ogólnej liczby obiektów tej grupy. Na 155 zakładów dużej gastronomii – wszystkie posiadają wdrożony system HACCP, natomiast spośród 150 zakładów małej gastronomii w 81 obiektach stosowany jest system HACCP, co daje wynik 54%.

Największą grupą nadzorowanych obiektów żywnościowo-żywnościowych, stanowiącą 22,6 % ogółu obiektów zarejestrowanych są sklepy spożywcze. W roku 2020 zarejestrowanych było 511 sklepów spożywczych, w tym 33 super i hipermarketów. Spośród 140 skontrolowanych sklepów i w tym 24 super i hipermarketów, 109 sklepy,

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘŻNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK

w tym 24 super i hipermarketów zostało ocenionych na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego. W roku 2020 nie stwierdzono obiektów o nieprawidłowym stanie sanitarno-technicznym oraz sanitarno-higienicznym w grupie sklepy spożywcze (w 2019 roku jeden obiekt uznano jako niezgodny z wymaganiami).

Z uwagi na dużą liczbę obiektów, a co za tym idzie dużą liczbę konsumentów, sklepy spożywcze to grupa zakładów, w których spotyka się nadal szereg nieprawidłowości.

Najmniej zastrzeżeń odnotowano w dużych sklepach, super i hipermarketach, gdzie funkcjonuje właściwa kontrola na podstawie wdrożonego systemu HACCP oraz innych systemów jakości np. BRC (British Retail Consortium), IFS (International Food Standard). W dużej części wśród większych sklepów spożywczych, nie należących do super i hipermarketów, stwierdza się również prawidłowe przestrzegane instrukcji i procedur GHP/HACCP. Przeprowadzone kontrole obejmowały ocenę stanu sanitarno – higienicznego koszyków i wózków zakupowych, sprawdzano zgodność wykonywanych zabiegów z instrukcjami mycia i dezynfekcji.

Najwięcej zastrzeżeń, podobnie jak w latach ubiegłych stwierdzono w małych sklepach, w których zauważany był kontroli wewnętrznej właścicieli obiektów. Fakt ten odzwierciedlał się w niepełnej i nieuzupełnianej na bieżąco dokumentacji GHP/HACCP. W zakresie stanu sanitarno-technicznego najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami podczas kontroli sanitarnych był zły stan sanitarno-techniczny, który dotyczył głównie powierzchni ścian i sufitów. Kontrole wykazywały wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia oraz daty minimalnej trwałości, braku wykazu wszystkich składników, substancji pomocniczych i substancji powodujących alergię lub reakcje nietolerancji przy żywności nieopakowanej (wyrobach cukierniczych i piekarniczych). W zakresie higieny sprzedaży i dystrybucji w kontrolowanych sklepach najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były niewłaściwe warunki mycia i dezynfekcji sprzętu pomocniczego oraz mycia rąk, spowodowane brakiem bieżącej ciepłej (w dwóch przypadkach stwierdzono również brak środków do higieny rąk). Stwierdzono także uchybienia z zakresu stosowania procedur GHP w postaci braku bieżących zapisów mających na celu wykazanie skutecznego stosowania tych procedur i dostarczania dowodów dotyczących zgodności działań w tym zakresie. W pojedynczych sklepach na terenie powiatu gnieźnieńskiego stwierdzano uchybienia dotyczące nieprawidłowego sposobu sprzedaży warzyw okopowych, w postaci braku oddzielnego sprzętu

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK

do odważania, ograniczoną przestrzeń roboczą w pomieszczeniach sklepu pozwalająca na higieniczne przeprowadzanie wszelkich działań, umożliwiających stosowanie dobrej praktyki higienicznej, brak zapewnienia odzieży ochronnej dla pracowników oraz brak oznakowania dla wprowadzanych do obrotu handlowego ryb mrożonych. W jednym ze sklepików szkolnych stwierdzono obecność w obrocie art. spożywczych o zawartości cukru powyżej 13,5 g/100g (zgodnie z §1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. *w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach* (Dz. U. 2016 poz. 1154).

W roku 2020 podczas kontroli w obiektach obrotu żywnością oraz w zakładach żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego, sprawdzano pochodzenie wprowadzanego do obrotu mięsa i wędlin wieprzowych, dziczyzny. Prowadzono kontrole na targowiskach i bazarach, także z przedstawicielami Powiatowej Inspekcji Weterynaryjnej w Gnieźnie, w zakresie wykrywania i nielegalnego wprowadzania do obrotu handlowego mięsa i wyrobów mięsnych. Nieprawidłowości w tym zakresie, oraz nielegalnego wprowadzania do obrotu mięsa i przetworów mięsnych, w tym dziczyzny nie stwierdzono.

W roku 2020 przeprowadzono w sklepach spożywczych i marketach 207 kontroli sanitarnych i rekontroli (w tym 49 kontroli w super i hipermarketach), jest to spadek o 261 kontroli w porównaniu do roku 2019). Przeprowadzono 44 kontrole interwencyjne (w tym 13 w super i hipermarketach), które związane były głównie ze skargami konsumentów na jakość produktów lub niewłaściwy stan sanitarno – porządkowy w zakładach, oraz z powiadomieniami w systemie RASFF. Wydano 7 decyzji administracyjnych, z uwagi na uchybienia stanu sanitarno-higienicznego (m. in. wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych po upływie daty ważności, przerwanie ciągłości łańcucha chłodniczego, brak dokumentacji z zakresu GHP, brak przestrzeni roboczej w pomieszczeniu sprzedaży, a także brak możliwości korzystania z punktu poboru wody w pomieszczeniu sprzedaży). Wydano 2 decyzje zakazujące wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych po terminie przydatności do spożycia, lub po upływie daty minimalnej trwałości.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘŻNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Do badań laboratoryjnych pobrano w sklepach 155 próbek środków spożywczych, w tym w super i hipermarketach 116 próbek. Pobrane próbki żywnościowe nie zostały zakwestionowane.

W skontrolowanych sklepach spożywczych (w tym super i hipermarketach) zostały opracowane, wdrożone procedury i instrukcje dobrej praktyki higienicznej, zasady systemu HACCP wdrożone zostały we wszystkich super i hipermarketach tj. ogółem w 115 sklepach spożywczych, co stanowi 22,5 % obiektów w ww. grupie.

W grupie zakładów „**inne obiekty obrotu żywnością**” w roku 2020 na ogólną liczbę obiektów 78, przeprowadzono łącznie 11 kontroli, w tym 2 kontrole dotyczyły powiadomień w systemie RASFF.

W roku 2020 nadzorem sanitarnym objęto 14 **piekarni**, w których przeprowadzono 14 kontroli sanitarnych i sprawdzających, w tym 9 kontroli sanitarnych z oceną zakładu. W wyniku przeprowadzonych kontroli i stwierdzonych nieprawidłowości wydano 3 decyzje administracyjne. Z przeprowadzonych ocen sanitarnych wynika, że stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły stanu sanitarno – technicznego zakładów: nieprawidłowy stan sanitarno - techniczny powierzchni ścian, sufitów, podłóg (zabrudzenia, zawilgocenia, złuszczająca się farba, ubytki), sprzętu używanego w produkcji (powierzchnie trudne do utrzymania w czystości), szafek na odzież ochronną i osobistą pracowników (powierzchnie skorodowane), drzwi (powierzchnie zniszczone, skorodowane). Inne nieprawidłowości dotyczyły braku pełnej dokumentacji z zakresu GHP/GMP/HACCP, w tym opracowania procedury w celu skutecznej ochrony obiektu przed szkodnikami (osy). Nałożono 1 mandat karny na kwotę 250,00 zł. W grupie piekarni odnotowano wskaźnik zakładów posiadających wdrożony system HACCP na poziomie 100 % obiektów.

W roku 2020 nadzorem sanitarnym objęto 9 **ciastkarni**, w których przeprowadzono 4 kontrole, w tym również rekontrole. Ocenie sanitarnej poddano 3 zakłady, z których wszystkie uznano za zgodne z wymaganiami. Nie wydano decyzji administracyjnych na obiekty w omawianej grupie.

W ciastkarniach pobrano do badań mikrobiologicznych 5 próbek ciast – z których żadnej nie zakwestionowano. W tej grupie obiektów odsetek zakładów posiadających wdrożony system HACCP w 2020 roku wynosił 100%.

W grupie zakładów „**inne wytwórnie żywności**” w roku 2020 zewidencjonowanych zostało ogółem 808 obiektów, w tym 10 zakładów posiadających zatwierdzenie, ujętych

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

w planie kontroli na 2020 rok. Pozostałe zakłady w tej grupie stanowią zakłady produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego, zarejestrowane w poprzednich latach do końca 2020 roku. W grupie innych **wytwórni żywności** przeprowadzono ogółem 9 kontroli i rekontroli, z których 7 zostało wykonanych w ramach planu (m.in. gospodarstwo ogrodnicze, zakład produkcji oleju lnianego). W **wyniku** przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W trakcie kontroli pobrano 2 próbki żywności: sałata masłowa i kalafior świeży (metale).

W grupie zakładów **żywienia zbiorowego zamkniętego**, na ogólną liczbę 151 zarejestrowanych obiektów skontrolowano 40 zakładów, a ocenę sanitarną przeprowadzono w 31 obiektach. Ocen niezgodnych podobnie jak w roku ubiegłym nie uzyskano. W **wyniku** przeprowadzonych 43 kontroli sanitarnych (w tym również rekontroli) nie stwierdzono nieprawidłowości. W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego 151 obiekty posiadają wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej, co stanowi 100% ogólnej liczby, a w 104 obiektach funkcjonuje system HACCP, co daje 68,87 % z ogólnej liczby obiektów w tej grupie. Stan sanitarny obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego, uważany jest za dobry. W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego przeprowadzono ogółem 9 ocen żywienia, na podstawie pobranych jadłospisów dekadowych.

W roku 2020 nadzorem **sanitarnym** objęto 52 **magazyny hurtowe**, spośród których skontrolowano 5. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień. Wszystkie magazyny hurtowe posiadają wdrożone zasady GHP, natomiast 57,7 % zakładów posiada wdrożony system HACCP, tj. 30 magazynów hurtowych.

W 2020 roku zewidencjonowanych było 9 **kiosków**, z których żaden nie został sklasyfikowany jako obiekt niezgodny, zarówno pod względem sanitarno - higienicznym jak i technicznym. Na przestrzeni ostatnich lat większość kiosków funkcjonujących na targowisku uległa likwidacji, głównie z powodu braku możliwości dostosowania do wymogów pod względem sanitarno – technicznym. Analogicznie do roku poprzedniego, w roku 2020 – 100% kiosków posiadało wdrożone zasady Dobrej Praktyki Higienicznej. **Na targowiskach** poszczególne podmioty gospodarcze prowadzące samodzielną działalność zostały również poddane kontroli – sklepy i kioski spożywcze oraz niektóre stragany z żywnością.

Prowadzono również wrywkowe kontrole w zakresie prawidłowości sprzedaży grzybów – uchybień nie stwierdzono. Na targowiskach wzmożono nadzór prowadzony

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK

w zakresie sprzedaży mięsa i wyrobów mięsnych oraz dziczyzny, pochodzących z niewiadomego źródła – nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

W pozostałych grupach obiektów produkcji żywności, tj. w wytwórniach lodów, przetwórnictwie owocowo-warzywnym, browarze, zakładach garmazeryjnych, wytwórni makaronów, wytwórni wyrobów cukierniczych, wytwórni koncentratów spożywczych - nie stwierdzono zakładów niezgodnych z wymaganiami.

W zakładach produkcji żywności z pobranych próbek do badań laboratoryjnych - żadnej nie zakwestionowano (23 próbki żywnościowe, między innymi lody, wyroby cukiernicze, warzywa oraz przetwory warzywne).

3. Stan sanitarny środków transportu żywności

W roku 2020 przeprowadzono ogółem 30 kontroli środków transportu (jest to o 67 mniej niż w roku 2019) służących do przewozu żywności, z czego 16 kontroli zrealizowano na wniosek o wpis i zatwierdzenie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie oraz 14 kontroli sanitarnych pojazdów (w tym każdy pojazd został oceniony na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego). W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano ogółem 16 decyzji zatwierdzających i zaświadczeń o wpisie do rejestru środków transportu, przeznaczonych do przewozu żywności.

Decyzje zatwierdzające dotyczyły 5 środków transportu służących do przewozu żywności w ramach usług cateringowych – transport gotowych posiłków gastronomicznych w termosach transportowych oraz w pojemnikach termoizolacyjnych, w tym jeden środek transportu wyposażony w agregat chłodniczy. Dokonano również odbioru 6 samochodów dostawczych typu „izoterma” z agregatem chłodniczym, służących do przewozu artykułów spożywczych w opakowaniach jednostkowych oraz zbiorczych producenta, wymagających przechowywania w warunkach chłodniczych (mięso, wędliny, nabiał, ryby, wyroby cukiernicze). Ponadto zatwierdzono jeden środek transportu do przewozu suplementów diety oraz jeden środek transportu do przewozu warzyw. Pozostałe 3 zatwierdzenia związane były ze zwykłymi środkami transportu, przeznaczonymi do przewozu opakowanych środków spożywczych, nie wymagających przechowywania w warunkach chłodniczych.

Kontrole sanitarne z oceną środków transportu na podstawie arkuszy ocen przeprowadzane były w miarę ich dostępności, podczas kontroli obiektów. Zakres kontroli obejmował: stan sanitarno – techniczny i higieniczny pojazdów, dostosowanie

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK

powierzchni ładunkowej do rodzaju przewożonej żywności, warunków przewozu (w tym warunki termiczne transportu środków spożywczych i sposób monitorowania temperatury), stan opakowań, higienę osobistą i stan zdrowia pracowników (aktualne orzeczenia lekarskie do celów sanitarno – epidemiologicznych), a także stosowanie procesów mycia i dezynfekcji, wraz z prowadzeniem odpowiedniej dokumentacji w tym zakresie. Skontrolowano dwa pojazdy z agregatem chłodniczym w hurtowni mięsno – wędliniarskiej. Ocenę warunków transportu pieczywa i wyrobów piekarniczo – cukierniczych dokonano w piekarniach, w których skontrolowano 9 środków transportu oraz 3 środki transportu posiadające układ chłodniczy, służące do przewozu wyrobów piekarniczo-cukierniczych.

Powyższe kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości. Samochody posiadały odpowiednią konstrukcję oraz były odpowiednio zaprojektowane i wyposażone do rodzaju przewożonych artykułów spożywczych, lub też przystosowane do przewozu żywności w sposób zapewniający ochronę przed zanieczyszczeniem i zachowanie odpowiedniej jakości zdrowotnej środków spożywczych. Pojazdy przeznaczone do transportu żywności, wymagającej przechowywania w warunkach chłodniczych, zapewniały odpowiednio dostosowaną temperaturę do przewożonych produktów żywnościowych, poprzez wyposażenie ich w urządzenia chłodnicze i urządzenia monitorujące temperaturę. Skontrolowane pojazdy skonstruowane zostały w taki sposób, aby łatwo można było utrzymać je w czystości, natomiast poprzez zapewnienie odpowiedniej szczelności żywność została zabezpieczona przed wpływem czynników zewnętrznych.

Ponadto, podczas kontroli sanitarnych pojazdów załadowanych, produkty spożywcze były odpowiednio zapakowane w pojemniki wykonane z materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, a przeprowadzona kontrola wizualna oraz kontrola dokumentacji wskazywała na skuteczność prowadzonych zabiegów dezynfekcyjnych. Na podstawie arkusza ocen stanu sanitarnego skontrolowane środki transportu żywności oceniono jako zgodne z wymaganiami.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNEŹNIĘŃSKIEGO ZA 2020 ROK**

4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Tab. 2 Zestawienie przebadanych próbek żywności pobranych w obiektach żywności i żywienia zlokalizowanych na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

Lp.	Grupa produktów	Ilość prób zbadanych				% prób zakwestionowanych			
		2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
1.	Lody	16	16	16	21	0	0	0	0
2.	Ciastka z kremem	40	25	35	15	0	0	0	0
3.	Wyroby garmażeryjne i kulinarne	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Mięso i przetwory mięsne	20	21	31	23	0	0	0	0
5.	Drób, podroby i produkty drobiarskie	20	17	26	15	0	5,9	0	0
6.	Mleko i przetwory mleczne	19	30	20	15	0	0	0	0
7.	Ryby, owoce morza i ich przetwory	21	23	23	6	0	0	0	0
8.	Suplementy diety	12	12	15	9	0	0	0	0
9.	Owoce, warzywa, zioła i przyprawy	37	34	44	32	0	0	0	0
10.	Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością	9	7	8	2	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne, Sekcja Higieny Żywności i Żywienia PSSE Gniezno

W 2020 roku zbadano ogółem 198 próbek środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Wszystkie próbki środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością pobierane były w ramach urzędowej kontroli i monitoringu, zgodnie z Zarządzeniem Głównego Inspektora Sanitarnego, w sprawie procedury pobierania próbek żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz próbek sanitarnych. Analizując zestawienie zdyskwalifikowanych próbek środków spożywczych na przestrzeni lat 2017-2020, należy stwierdzić, iż największy spadek kwestionowanych próbek nastąpił w grupie: drób, podroby i produkty drobiarskie, w których w ostatnich dwóch latach nie stwierdzono nieprawidłowości zarówno pod względem parametrów mikrobiologicznych, jak i chemicznych.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż na przestrzeni lat 2017-2020 nie zakwestionowano pobranych do badań próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością zarówno pochodzenia krajowego, z UE oraz z importu.

Odsetek kwestionowanych próbek na przestrzeni lat 2017-2020 przedstawia poniższa tabelka.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GŃEŹNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK

Tab. 3 Zestawienie próbek żywnościowo-żywnościowych kwestionowanych w latach 2017-2020 na terenie powiatu gnieźnieńskiego

Rok	Środki spożywcze	
	Ilość zbadanych próbek	% próbek kwestionowanych
2017	296	0
2018	293	0,3
2019	320	0
2020	198	0

Źródło: opracowanie własne, Sekcja Higieny Żywności i Żywnienia PSSE Gniezno

4.1 Znakowanie środków spożywczych

W opisywanym roku na ogólną liczbę 198 zbadanych próbek żywności i materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, nie zakwestionowano żadnej z badanych próbek. W roku 2020 jedna próbka w wyniku badania została opatrzona uwagą, dot. nieprawidłowości w zakresie oznakowania produktu, co było niezgodne z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1994/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchyleniu dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. Urz. UE L 304 z dnia 22.11.2011 r. str. 18 ze zm.) oraz rozporządzeniem (WE) Nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L Nr 31, str. 1 ze zm.).

4.2 Nadzór nad obrotem grzybami i przetworami grzybów oraz zatruc grzybami

W roku 2020 w ramach nadzoru nad obrotem grzybami świeżymi wydano 67 atestów na grzyby świeże (w roku 2019 wydano 104 atesty) oraz udzielono 15 porad osobom prywatnym, w zakresie przynależności gatunkowej grzybów (w roku 2019 udzielono 51 porady). Liczba wydanych atestów oraz udzielonych porad zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Na terenie powiatu gnieźnińskiego nie zarejestrowano zakładów zajmujących się przetwórstwem grzybów. Prowadzono również wrywkowe kontrole w zakresie prawidłowości sprzedaży grzybów na targowiskach, nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. W roku 2020 nie otrzymano zgłoszeń zatruc pokarmowych grzybami lub podejrzeń o zatruciu grzybami.

4.3. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (*ang. Rapid Alert System for Food and Feed – RASFF*) służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie będącymi członkami tego systemu. Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach i materiałach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następczych w wyniku zidentyfikowania takich produktów. W roku 2020 otrzymywano również powiadomienia w ramach systemu pomocy i współpracy administracyjnej AAC (*Administrature Assistance and Corporation System*).

W 2020 roku wpłynęły do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie 53 powiadomienia (w roku 2019 zgłoszono 21 powiadomień), w tym 29 powiadomień alarmowych i 24 informacyjne. Wśród zgłaszanych rodzajów zagrożeń w ramach systemu RASFF była: dwukrotnie kasza jaglana, w której stwierdzono przekroczenie pozostałości pestycydu – glikofosatu. Pozostałości pestycydu metylochlorpyryfosu stwierdzono również w produkcji grejpfrut.

Otrzymano powiadomienie alarmowe dotyczące serka oraz ciasta do sajgonek, zakwestionowanych ze względu na niezadeklarowaną obecność alergenu.

Przedmiotem kilku powiadomień alarmowych były elementy z kurczaka, pochodzące od polskich producentów, w których wykryto m.in. pałeczki *Salmonella enteritidis* oraz *Listeria monocytogenes*.

Obecność pałeczek z rodzaju *Salmonella* wykryto w sezamie naturalnym oraz w kiełbasie. W produktach kiełbasa, kaszanka, hamburger drobiowy stwierdzono obecność *Listeria monocytogenes*. Obecność ciała obcego, stwierdzono w produktach takich jak jogurt z owocami. Przedmiotem trzech powiadomień był produkt olej z ryżu, w którym stwierdzono przekroczenia NDP estrów 3-MCPD oraz estrów glicydowych.

Wśród zgłaszanych powiadomień o zagrożeniach w ramach systemu RASFF, otrzymano powiadomienie alarmowe dotyczące ziaren sezamu pochodzącego z Indii, w którym stwierdzono wykrycie tlenku etylenu.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Spośród powiadomień informacyjnych wymienić należy zgłoszenie w systemie RASFF, dotyczące obecności na rynku suplementu diety, w którego składzie zadeklarowano obecność pankreatyny. Kolejne powiadomienie informacyjne dotyczyło również zgłoszenia obecności na rynku produktów, które zawierały niedozwolone oświadczenia. Ponadto w suplemencie diety, stwierdzono zbyt wysoką zawartość wit. B6. Natomiast w suplementach diety: witamina B5, witamina D3 nie wykryto witamin, tylko obecność tauryny.

Pięć zgłoszeń alarmowych w systemie RASFF dotyczyło materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością – cztery z nich dot. stwierdzenia migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych w produktach: nylona, łyżka nylona oraz łyżka z tworzywa sztucznego pochodzących z Chin. Ponadto stwierdzono migracje ołowiu na poziomie przekraczającym dopuszczalne ilości w wyrobie granitowy talerz deserowy, pochodzący z Chin. W porównaniu do 2019 roku nastąpił dwukrotny wzrost otrzymywanych powiadomień alarmowych RASFF.

We wszystkich przypadkach otrzymania powiadomień alarmowych i informacyjnych podjęto niezwłoczne, zgodne z kompetencjami działania, mające na celu wycofanie kwestionowanego produktu z rynku i wyeliminowanie zagrożenia.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK**

Tabela 4 Dane dotyczące otrzymanych powiadomień alarmowych/informacyjnych w systemie RASFF lub w systemie AAC w 2020 r.

ZAGROŻENIE	KATEGORIE PRODUKTÓW	Liczba powiadomień
Salmonella Eneritidis	świeże elementy z kurczaka (filet z piersi kurczaka, tuszka, podudzie, porcje kulinarne)	12
Salmonella Kentacky	świeża ćwiartka z kurczaka	1
Salmonella Mbandaka	skóry z szyi tusz drobiowych	1
Salmonella sp.	kielbasa gospochy, sezam naturalny	3
Listeria monocytogenes	kaszanka biała, kielbasa polska, kielbasa bamberska, hamburger drobiowy	4
tlenek etylenu	sezam biały, sezam czarny	3
migracja specyficzna pierwszorzędowych amin aromatycznych	przedmioty użytku do kontaktu z żywnością	5
migracja ołowiu na poziomie przekraczającym dopuszczalne ilości	przedmioty użytku do kontaktu z żywnością (talerz)	1
ciała obce	jogurt	1
pleśń	tluszcz do smarowania	1
przekroczenia benzo(a)pirenu i sumy 4 wwa	chipsy bananowe	1
intensywny obcy zapach (rozpuszczalnik lub aceton)	hamburgery	2
pozostałości pestycydu – tolfenpyradu pozostałości pestycydu –acetamiprydu pozostałości pestycydu – fenpropatryny pozostałości pestycydu – cyhalotryny lambda pozostałości pestycydu - imidaklopyrydu	herbata zielona	1
pozostałości pestycydu- metylochloropyryfosu	owoc grejpfrut	1
przekroczenie ndp estrów 3-mcpd oraz estrów glicydowych	spriso olej z ryżu	3
przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu kadmu	zarodki pszenne prażone, produkt zbożowy	2
pozostałości pestycydu - glifosatu	kasza jaglana	2
nieprawidłowe oznakowanie - brak deklaracji alergenu	ciasto do sajgonek, serek	2
brak dokumentów dot. śledzenia produktów	migdały	1
przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny	ekologiczne płatki jaglane, rodzyнки sułtańskie	2
zadeklarowana obecność pankreatyny	suplement diety	1
zafalszowanie	witaminy	1
wysoka zawartość wit. B 6	suplement diety	1
niedozwolone oświadczenie	suplement diety	1

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Żywności i Żywienia PSSE Gniezno

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK

4.4. Badanie żywności w kierunku obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO)

W roku 2020 w kierunku wykrywania obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) i identyfikacji modyfikacji genetycznej – pobrano do badania 1 próbkę środka spożywczego w ramach urzędowej kontroli. Do badań pobrano próbkę z produktów mogących potencjalnie zawierać GMO. Nie zakwestionowano zbadanej próbki. Ponadto, w 2020 roku w ramach urzędowej kontroli przeprowadzono 4 kontrole w zakładach produkcji żywności, w których mogą występować produkty, które potencjalnie mogą być genetycznie zmodyfikowane, oraz 1 kontrolę w miejscach obrotu żywnością – sprawdzono prawidłowość oznakowania gotowego wyrobu, dokumentację towarzyszącą środkom spożywczym (umożliwiająca śledzenie pochodzenia produktu), oraz dokumentację dotyczącą certyfikatów i zaświadczeń potwierdzających nieobecność GMO. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie posiadanej dokumentacji.

5. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami obejmuje zarówno sanitarno – higieniczne warunki produkcji jak i bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów.

W zakresie nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością przeprowadzono 2 kontrole w magazynie hurtowym, będącym miejscem obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono 1 hurtownię, kontrola nie wykazała niezgodności.

W trakcie kontroli zwrócono szczególną uwagę na posiadanie przez przedsiębiorcę pisemnej deklaracji zgodności stwierdzającej, iż oferowane towary spełniają wymagania rozporządzenia 1935/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Sprawdzano także prawidłowość oznakowania produktów jednostkowych i zbiorczych, zgodnie z wymaganiami ww. rozporządzenia.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIĘŃSKIEGO ZA 2020 ROK

W ramach nadzoru nad zakładami produkcji i specjalistycznymi obiektami obrotu, pobrano do badania 2 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością: 2 próbki wyrobów ceramicznych – dekorowanych (import).

Pobrane próbki wyrobów ceramicznych zbadano w kierunku migracji ołowiu i kadmu, próbek nie zakwestionowano.

6. Produkty kosmetyczne

W roku 2020 prowadzono również nadzór nad obiektami obrotu kosmetykami. Ogółem przeprowadzono 7 kontroli w sklepach (w porównaniu do 2019 r. przeprowadzono 6 kontroli), w ramach których dokonano oceny prawidłowości znakowania kosmetyków, oraz 2 kontrole w zakładach produkcji i konfekcjonowania produktów kosmetycznych.

W roku 2020 otrzymano powiadomienia o występowaniu w obrocie zakwestionowanych produktów kosmetycznych (perfum) umieszczonych w systemie RAPEX - notyfikacji nr A12/00812/20 i nr A12/00813/20, które nie spełniały wymagań Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 dot. produktów kosmetycznych z uwagi na stwierdzenie obecności alergenów zapachowych nie wskazanych w składzie zamieszczonym na opakowaniu produktów. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego w sklepach spożywczych ze stoiskami sprzedaży kosmetyków oraz sklepach branży kosmetycznej nie stwierdzono w obrocie ww. kwestionowanych produktów kosmetycznych.

7. Wybrane zagadnienia żywienia zbiorowego

Zakład żywienia zbiorowego to zakład wykonujący działalność w zakresie zorganizowanego żywienia określonych grup konsumentów, w szczególności w szpitalach, zakładach opiekuńczo-wychowawczych, żłobkach, przedszkolach, szkołach, internatach, zakładach pracy, domach pomocy społecznej. W ocenach żywienia zbiorowego (jadłospisów) korzystano z publikacji jednostek badawczo-rozwojowych podległych i nadzorowanych przez Ministerstwo Zdrowia, w tym głównie Instytutu Żywności i Żywienia. Oceny sposobu żywienia dokonywane w obiektach, dla których nie wprowadzono przepisów dotyczących żywienia, przesyłane były w formie pism (zawierających również informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach) do przedsiębiorców prowadzących żywienie (odpowiedzialnych za bezpieczeństwo żywności i jakość żywienia) oraz do wiadomości organom założycielskim oraz

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK

kierownikom placówek. W ramach nadzoru nad jakością posiłków w roku 2020 przeprowadzono ogółem 9 ocen żywienia, w tym 4 na terenie miasta Gniezna, a pozostałe 5 w powiecie gnieźnieńskim. Na podstawie jadłospisów w zestawieniach dekadowych dokonano oceny dla 6 przedszkoli, 1 szkoły oraz bloku żywienia w Ochotniczych Hufcach Pracy. Pobrano i oceniono także 1 zestawienie dekadowe z domu opieki dla osób starszych.

Do przeprowadzenia oceny jakościowej dla zestawień dekadowych w przypadku pełnego wyżywienia całodziennego, posłużono się metodą punktową wg Starzyńskiej.

W celu uzyskania oceny żywienia niepełnego (placówki szkolne, przedszkolne) użyto norm żywienia dla populacji Polski oraz zasad żywienia dla poszczególnych grup ludności, rekomendowanych przez Instytut Żywności i Żywienia. Dobór produktów spożywczych oraz sposób ich przygotowywania sprawdzono pod względem zgodności z wymogami *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca, w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach* (Dz. U. 2016 poz. 1154).

Opracowane analizy i stwierdzone nieprawidłowości w żywieniu zbiorowym zamkniętym, przesłano w formie zaleceń do każdej z ocenionych placówek.

7.1. Kontrole bloków żywienia w szpitalach

W szpitalach, będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie w 2020 roku z uwagi na stan epidemii nie przeprowadzono kontroli, w trakcie której zostałyby pobrane oraz ocenione jadłospisy dekadowe żywienia pacjentów w szpitalach. Przeprowadzono jedną kontrolę sprawdzającą wykonanie nakazów decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie, stwierdzono usunięcie nieprawidłowości.

7.2. Żywienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty

W ramach nadzoru nad realizacją rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. *w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach* (Dz. U. 2016 poz. 1154) skontrolowano 2 sklepiki szkolne w których prowadzona jest sprzedaż opakowanych środków spożywczych. Przeprowadzono kontrole w 10 stołówkach szkolnych i 9 przedszkolnych oraz w 4 stołówkach w zakładach

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK

specjalnych i wychowawczych. Podczas kontroli pobrano do oceny żywienia zestawy dekadowe jadłospisów, a w ocenach umieszczono zalecenia żywieniowe. W zakresie stosowania się do wymogów ww. rozporządzenia stwierdzono nieprawidłowości, dotyczące głównie zbyt dużej ilości potraw smażonych w diecie dzieci i młodzieży szkolnej, zbyt małą ilość mleka lub produktów mlecznych w paru z ocenianych jadłospisów.

8. Nadzór nad bezpieczeństwem suplementów diety i żywności

Nadzór sanitarny w zakresie bezpieczeństwa suplementów diety, żywnością specjalnego przeznaczenia dla określonych grup oraz środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami lub składnikami mineralnymi, sprawowany jest zgodnie z ustawowymi kompetencjami obejmuje zarówno aspekt produkcji jak i dystrybucji tych produktów.

Z uwagi na fakt, iż na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie nie ma wytwórni suplementów diety, nadzór nad ww. środkami prowadzony był w obiektach obrotu żywnością: magazynach hurtowych, w sklepach zielarsko – medycznych, sklepach dla sportowców, w siłowniach, w aptekach, na wydzielonych stoiskach w marketach oraz na stronach internetowych.

Ogółem w 2020 r. sprawdzono 43 suplementy diety w miejscach obrotu – nieprawidłowości w oznakowaniu nie wykazano. Na portalach internetowych dokonano oceny 14 suplementów diety – nie stwierdzono nieprawidłowości w oznakowaniu. Ponadto, prowadzono nadzór nad żywnością specjalnego przeznaczenia żywieniowego, oraz środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami lub składnikami mineralnymi - sprawdzono 6 produktów-nieprawidłowości nie stwierdzono.

Do badań, zgodnie z harmonogramem poboru próbek, pobrano 9 suplementów diety (1 próbkę w kierunku oznaczenia metali, 5 próbek w kierunku badań mikrobiologicznych, 3 próbki na zawartość witamin, składników mineralnych). Pobranych próbek nie kwestionowano.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘZIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

9. Podsumowanie stanu sanitarnego zakładów żywności i żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz produktów kosmetycznych w 2020 r.

- W roku 2020 w ewidencji znajdowało się 2260 obiektów żywnościowo – żywieniowych, w porównaniu do roku 2019 nastąpił wzrost o 97 obiekty (w tym zwiększyła się liczba zarejestrowanej produkcji pierwotnej o 32 obiekty).
- W roku ubiegłym przeprowadzono 271 zaplanowanych kontroli, co stanowi 43,7 % harmonogramu (nastąpił spadek wykonanych kontroli o 50%).
- Nie zrealizowano planu kontroli urzędowych zgodnie z harmonogramem kontroli na 2020 rok, w związku z ogłoszeniem stanu epidemii i zaangażowaniem większości pracowników w działania związane z nadzorem epidemiologicznym i zapobieganie rozprzestrzenianiu się zakażeń SARS-CoV-2
- Do sieci handlowych i dużych sklepów oraz obiektów żywienia zbiorowego na terenie powiatu gnieźnieńskiego, wystosowano informację przygotowaną na podstawie rekomendacji Głównego Inspektora Sanitarnego dla branży handlowej oraz gastronomicznej, w związku z potencjalnym ryzykiem zakażenia wirusem SARS-CoV-2.
- W przypadku interwencji dot. braku środków do dezynfekcji lub braku rękawiczek jednorazowego użycia dla klientów niezwłocznie podejmowano kontrole interwencyjne w sklepach, na targowiskach oraz obiektach żywienia zbiorowego otwartego.
- W roku 2020 nie odnotowano obiektów niezgodnych z wymaganiami, natomiast w roku 2019 odsetek wynosił 0,09%.
- Wskaźnik obiektów z wdrożonym systemem HACCP w roku 2020 wyniósł 24,4 %, dla porównania w roku 2019 stanowił 26% ogólnej liczby zakładów żywności i żywienia. Wynika to z większej liczby zarejestrowanych zakładów produkcji pierwotnej, w stosunku do których nie ma obowiązku wdrożenia systemu HACCP.
- W 2020 roku nastąpił spadek liczby wydanych decyzji zarządzających, co jest wynikiem zmniejszonej liczby przeprowadzonych kontroli, z uwagi na stan epidemii.
- Liczba nałożonych w 2020 roku mandatów wyniosła 8 (w roku 2019 nałożono 39 mandatów), na łączną kwotę 1850,00 zł (roku 2019 kwota wyniosła 9900,00 zł).
- W 2020 roku na ogólną liczbę 198 pobranych i zbadanych próbek żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, nie zakwestionowano zbadanych

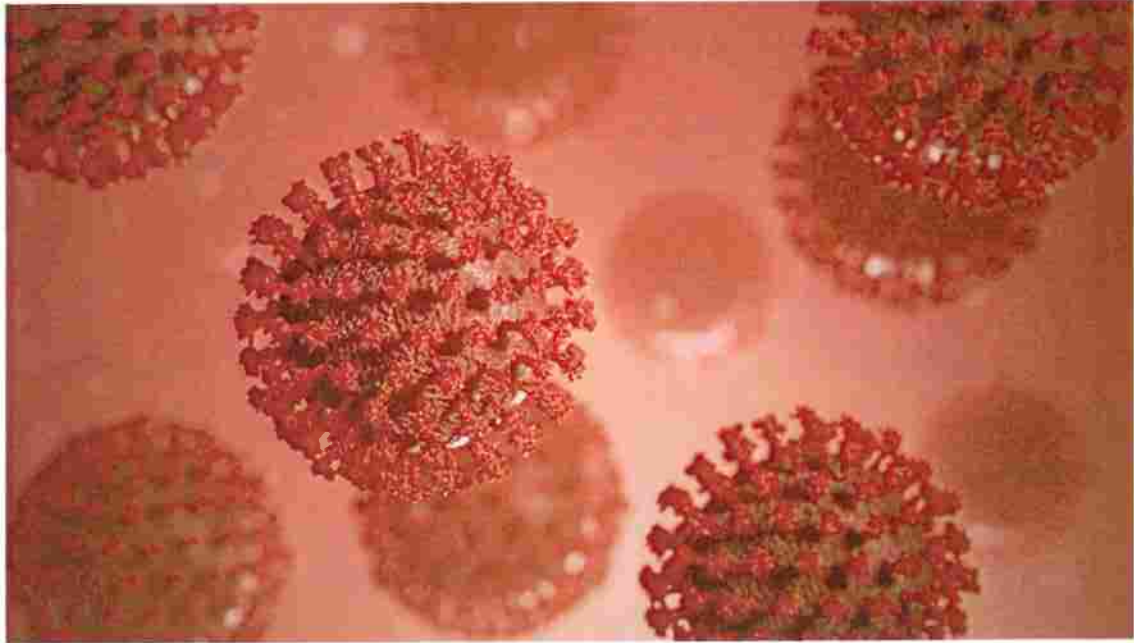
STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK

próbek, a jedynie w 1 próbce żywnościowej stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oznakowania produktu.

- W zakresie oceny jakości żywienia w roku 2020 dokonano analizy 9 zestawień dekadowych – 6 w przedszkolach, 1 w szkole, 1 w domu opieki dla osób starszych, 1 w Ochotniczych Hufcach Pracy. Większość z ocenionych zestawień dekadowych była zgodna z zasadami racjonalnego żywienia. W ogólnej ocenie placówek żywienia zbiorowego zamkniętego stwierdzono poprawę w doborze produktów z poszczególnych grup, stosuje się coraz częściej produkty o niskiej zawartości tłuszczu oraz rzadziej produkty słodzone.

**Zapobieganie oraz
zwalczanie zakażeń i chorób
zakaźnych u ludzi**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

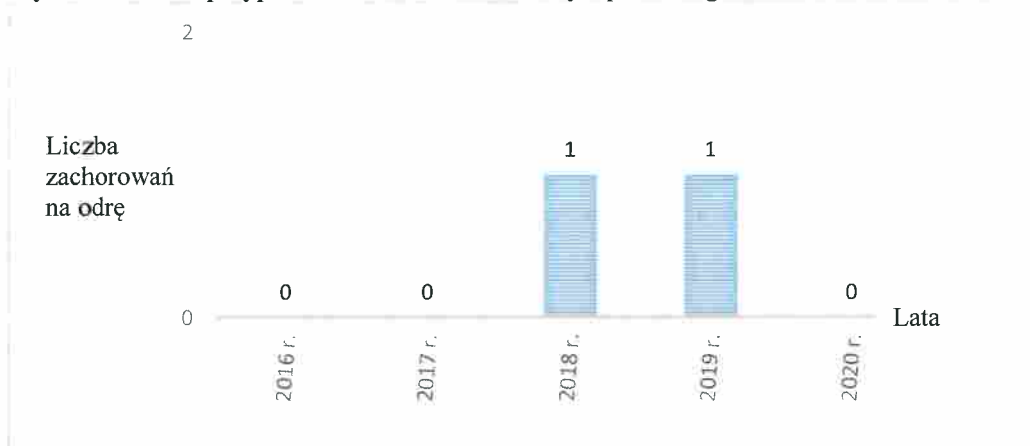
1. Choroby zakaźne objęte przez Światową Organizację Zdrowia programami eradykacji i eliminacji (odra, różyczka, poliomyelitis)

1.1. Odra

W 2020 r. w powiecie gnieźnieńskim nie zarejestrowano przypadków odry potwierdzonych badaniami wirusologicznymi i serologicznymi, zarejestrowano natomiast 1 podejrzenie zachorowania na odrę.

W powiecie gnieźnieńskim w okresie od 2016 r. do 2020 r. odnotowano łącznie 2 przypadki zachorowań. W 2019 roku stwierdzono 1 przypadek odry potwierdzony badaniami wirusologicznymi i serologicznymi u 36-letniego mężczyzny, czynnego zawodowo, który nie miał udokumentowanej historii szczepień przeciw odrze.

Wykres 2. Liczba przypadków zachorowań na odrę w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020

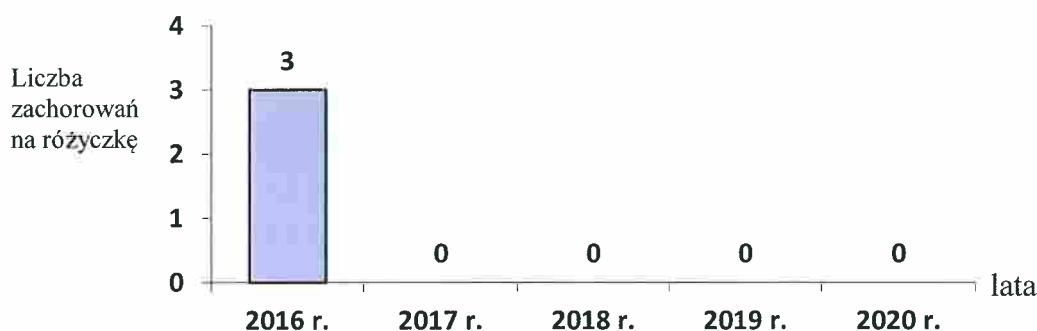

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

1.2. Różyczka

W roku 2020 podobnie jak w 2019 nie zanotowano zachorowań na różyczkę. Nie zarejestrowano również przypadków wrodzonego zespołu różyczkowego.

Wykres 3. Liczba przypadków zachorowań na różyczkę w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘŻNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

1.3. Polomyelitis (ostre nagminne porażenie dziecięce)

W 2020 r. podobnie jak w latach ubiegłych nie stwierdzono zachorowań wywołanych przez poliomyelitis, w 2019 r. stwierdzono natomiast 1 zachorowanie na zespół Gullaina-Barrego - u 6 letniego chłopca, hospitalizowanego, u którego nie wyizolowano wirusa polio. Zejście choroby: wyzdrowienie.

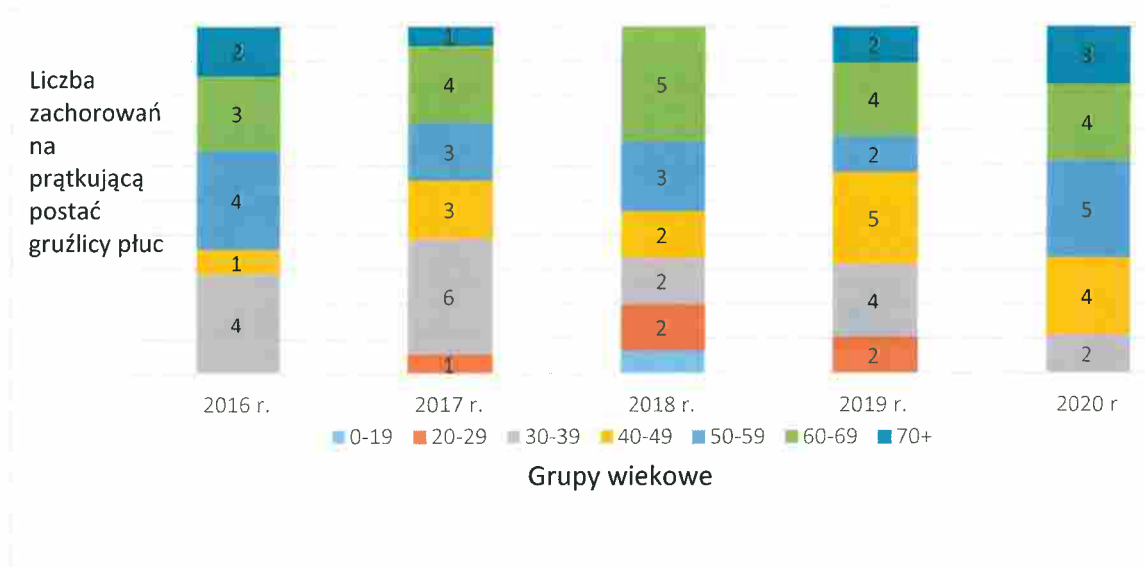
2. Gruźlica

W zakresie zachorowań na **prątkującą postać gruźlicy płuc** w 2020 r. odnotowano o jedno zachorowanie mniej w porównaniu z rokiem ubiegłym. Ogółem w roku 2020 zarejestrowano 18 przypadków zachorowań. W 2020 r. ogółem zachorowało 13 mężczyzn i 5 kobiet. Odnotowano 1 zgon z powodu zachorowania na prątkującą postać gruźlicy płuc, dotyczy to 61-letniego mężczyzny.

W poszczególnych grupach wiekowych liczbę zachorowań na prątkującą postać gruźlicy płucnej przedstawiono na wykresie nr 4. Najwięcej osób zachorowało w przedziale wiekowym 50-59 lat tj. 5 osób oraz w 4 osoby w grupach wiekowych 40-49 oraz 60-69 lat. Najwięcej zachorowań dotyczyło osób mieszkających w miastach (12 osób) pozostałe zachorowania dotyczyły osób mieszkających na wsiach (6 osób), większość osób była nieaktywna zawodowo tj. Wszystkie osoby były hospitalizowane, 3 osoby w przeszłości chorowały na gruźlicę, nadzorem epidemiologicznym objęto 35 osób z otoczenia chorych. W przypadku 2 osób wszczęto postępowanie administracyjne w związku przerwaniem leczenia i hospitalizacji oraz podejmowano czynności interwencyjne wraz z funkcjonariuszami policji.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Wykres 4. Liczba zachorowań w latach 2016-2020 na prątkującą postać gruźlicy płuc w powiecie gnieźnińskim z podziałem na grupy wiekowe

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

3. Grypa

W 2020 r. zarejestrowano ogółem 35686 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę, jest to o 17337 przypadków mniej w porównaniu do roku ubiegłego.

Najwięcej zachorowań zanotowano w grupie wiekowej od 15 do 64 roku życia tj. 18697 osób. Hospitalizacji poddano 66 osób, najwięcej w grupie wiekowej 0-4 lat -41 przypadków oraz 5-14 lat - 11 przypadków.

W ramach programu nadzoru wirusologicznego i epidemiologicznego nad grypą SENTINEL, w której udział zgłosiło 4 lekarzy z 4 przychodni POZ, pobrano materiał do badań od 8 pacjentów. W materiale pobranym do badań nie wyhodowano wirusa grypy. Ogółem stwierdzono 5 przypadków grypy potwierdzonej wirusologicznie, w tym 4 przypadki u dzieci do lat 14. W roku ubiegłym pobrano materiał do badań od 12 osób. W materiale pobranym do badań u 1 pacjenta wyhodowano wirus grypy typu A. Ogółem stwierdzono 5 przypadków grypy potwierdzonej wirusologicznie, w tym 2 przypadki u dzieci do lat 14.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIĘZNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK**

Tabela 5. Liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na gripę wg. wieku w powiecie gnieźnieńskim za 2020 r.

Wiek (ukończone lata)	Liczba zachorowań oraz podejrzeń		Powody skierowania do szpitala - liczba osób		
	Ogółem	w tym osoby skierowane do szpitala	objawy ze strony układu krążenia	objawy ze strony kładu oddechowego	inne przyczyny
0 – 4	6 100	41	1	40	18
5 – 14	6 152	11	0	9	6
15 – 64	18 967	9	0	8	5
65 i więcej	4 467	5	2	3	0
Razem	35 686	66	3	60	29

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

4. Zakażenia przenoszone drogą krwi. Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W 2020 r. zarejestrowano w powiecie gnieźnieńskim 9 przypadków zachorowań na wzv typu C, jest to o 5 przypadków mniej niż w roku ubiegłym, w którym odnotowano 14 przypadków zachorowań potwierdzonych laboratoryjnie. Wszystkie zachorowania zostały potwierdzone laboratoryjnie. W zakresie badań laboratoryjnych oznaczono anty-HCV u 4 osób oraz HCV-RNA u 9 osób. Wśród zachorowań na wzv typu C nie zarejestrowano przypadków zachorowania u pracowników medycznych. Najwięcej osób zachorowało w przedziale wiekowym od 40-49 lat 4 osoby. W przedziałach wiekowych od 30-39 oraz 70-79 lat wystąpiły po 2 zachorowania, w przedziale wiekowym od 50-59 lat 1 zachorowanie, natomiast w przedziale wiekowym od 60-69 lat nie odnotowano zachorowań. Spośród 9 zachorowań 6 dotyczyło kobiet i 3 mężczyzn, 6 osób mieszkało w miastach, 2 osoby mieszkało na wsi, a 1 osoba nie podała miejsca zamieszkania.

5. Choroby przenoszone drogą pokarmową

5.1. Zakażenia bakteryjne

Liczba odnotowanych przypadków chorób szerzących się drogą pokarmową w roku 2020 zmniejszyła się w stosunku do roku ubiegłego o 37 %. Ogółem w 2020 r. zgłoszono 12 przypadków salmoneloz, co stanowi o 7 przypadków mniej niż w roku ubiegłym. Większość zachorowań dotyczyła salmoneloz o charakterze ostrego nieżytu żołądkowo-jelitowego. Czynnikiem etiologicznym zachorowań potwierdzonych bakteriologicznie były *pał. Salmonella Enteritidis* (6 przypadków), *pał. Salmonella spp.* (2 przypadki) *pał. Salmonella* z grupy B0 (1 przypadek), *pał. Salmonella Infantis* (1 przypadek), *pał. Salmonella Molade* (1 przypadek), *pał. Salmonella Derby* (1 przypadek). W 10 przypadkach zachorowania dotyczyły dzieci w grupach wiekowych 0-4 lat – 8 zachorowań, 5-9 lat – 1 zachorowanie, 10-19 lat – 1 zachorowanie. 6 zachorowań dotyczyło osób mieszkających w mieście, natomiast pozostałe 6 osób mieszkało na wsi. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych stwierdzono, iż zachorowania najprawdopodobniej spowodowane były niezachowaniem należytej higieny przez osoby chore oraz nieodpowiednią obróbką termiczną przygotowanych potraw. W ramach bakteryjnych zakażeń jelitowych można wymienić pałeczkę okrężnicy *Escherichia coli*, której niektóre gatunki mogą wywoływać najczęściej infekcję pokarmową. W powiecie gnieźnieńskim w 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań wywołanych przez pałeczkę okrężnicy *Escherichia coli*. W 2020 roku zarejestrowano 4 przypadki zachorowań na bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez *Campylobacter*, co stanowi wzrost o jedno zachorowanie w porównaniu z rokiem 2019. Nie odnotowano zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki *Salmonella typhi* wywołujące dur brzuszny, jak również zatruc wywołanych przez gronkowce. W 2020 r. wystąpiło 1 zakażenie wywołane przez bakterię *Listeria monocytogenes* o przebiegu posocznicy.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GŃIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Wykres 5. Liczba zachorowań na salmonelozę w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020

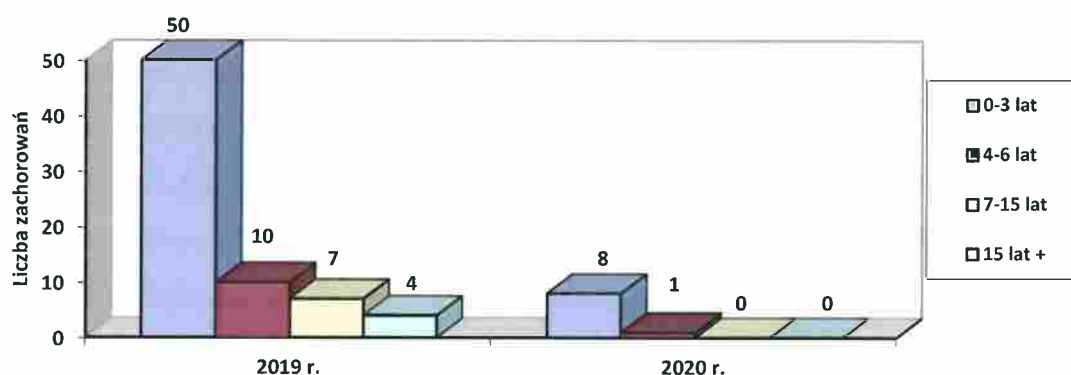

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

5.2. Zakażenia wirusowe

Wśród biegunek o etiologii wirusowej w powiecie gnieźnieńskim w 2020 r. dominowały adenowirusy (6 zachorowań), rotawirusy (2 zachorowania), norowirusy (1 zachorowanie). Do ww. zakażeń i zatruc pokarmowych najczęściej dochodziło u dzieci w wieku do lat 2.

Wykres 6. Liczba zachorowań wywołanych przez rotawirusy w latach 2019-2020 z podziałem na grupy wiekowe

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

5.3 Wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW A)

W 2020 r. w powiecie gnieźnieńskim nie odnotowano przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A, podobnie jak w roku 2019 r.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK

5.4 Włośnica

W powiecie gnieźnieńskim zarówno w 2020 r. jak i 2019 r. nie odnotowano zachorowań wywołanych przez włośnica krętego.

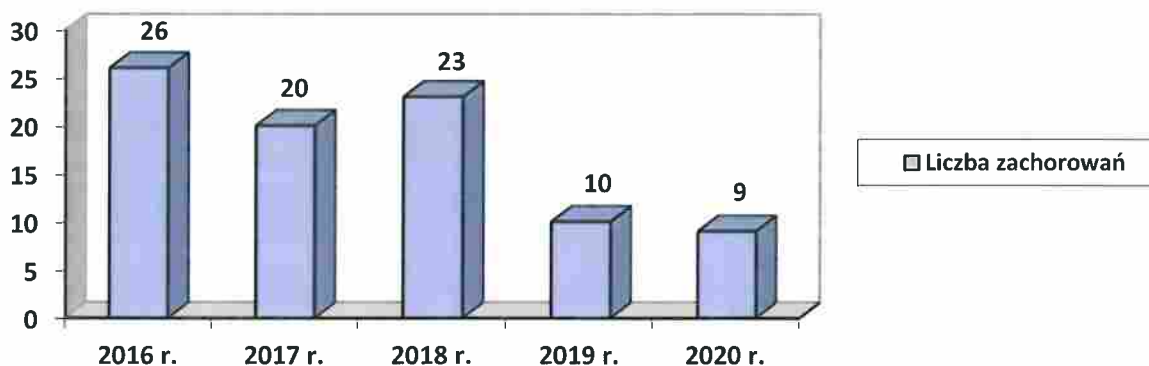
5.5 Zatrucie jadem kielbasianym (botulizm)

Nie stwierdzono zachorowań wywołanych przez bakterię *Clostridium botulinum* w latach 2019 -2020.

6. Choroby odzwierzęce

Do najczęściej występujących chorób odzwierzęcych występujących w powiecie gnieźnieńskim należy borelioza z Lyme. W 2020 r. w powiecie gnieźnieńskim zarejestrowano 9 przypadków zachorowań na boreliozę. Oznacza to spadek w porównaniu do roku poprzedniego, w którym odnotowano 10 zachorowania. Spośród zarejestrowanych przypadków 6 zachorowań dotyczyło mężczyzn, 3 zachorowania dotyczące kobiet. Ambulatoryjnie było leczonych 8 osób. 1 osoba była hospitalizowana. Zarejestrowano jedno narażenie zawodowe. Do narażenia najczęściej dochodziło na ogródkach działkowych (3 osoby), w obrębie kąpielisk - jeziora (2 osoby), w lasach (2 osoby), w miejscu pracy, (1 osoba), nie ustalono (1 osoba).

Wykres 7. Liczba zachorowań na boreliozę w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020

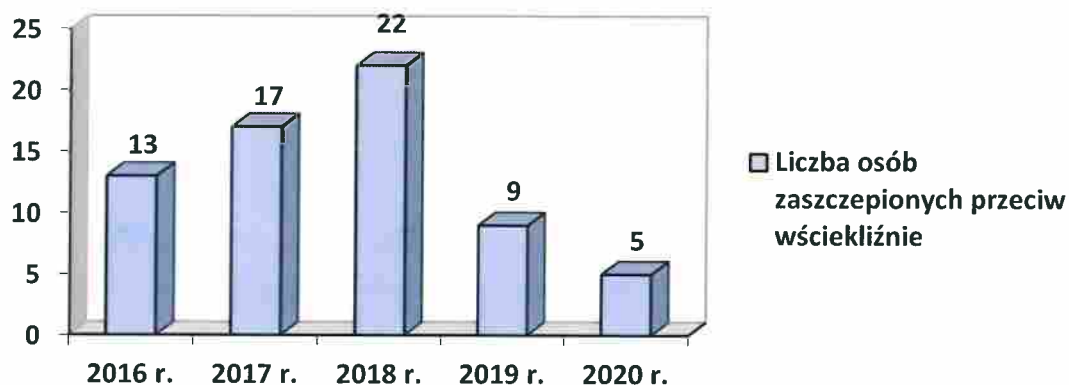
Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

W 2020 r. przeprowadzono 107 dochodzeń epidemiologicznych w przypadku pokąsań człowieka przez zwierzę, jest to o 63 dochodzeń epidemiologicznych mniej niż w roku ubiegłym. Szczepienia przeciwko wścieklicznie zalecono 5 osobom. Ogółem 3 osoby podjęło szczepienia przeciwko wścieklicznie z uwagi na pokąsanie przez kota, 1 osoba przez psa, 1 osoba przez inne zwierzęta (nietoperz). Konieczność szczepień przeciwko

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK

wścieklicznie dotyczyło 1 dziecka oraz 4 dorosłych w przedziale wiekowym 18-59.

Wykres 8. Liczba osób mających kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o wścieklicznę i poddanych szczepieniom poekspozycyjnym przeciwko wścieklicznie w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

W 2020 r. nie zarejestrowano zachorowań zachorowanie na bąblowicę, podobnie jak w roku 2019.

7. Inwazyjna choroba meningokokowa

W 2020 r. w powiecie gnieźnieńskim nie zarejestrowano przypadków zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową. W 2019 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania o przebiegu zapalenia zatok oraz przewlekłych zakażeń dróg oddechowych, z popłuczyn oskrzelowych wyizolowano *Neisseria meningitidis*.

Tabela 6. Liczba zachorowań na chorobę meningokokową w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016 -2020

Jednostka chorobowa		Liczba zachorowań				
		2020 r.	2019 r.	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Choroba meningokokowa inwazyjna	Ogółem	0	1	1	3	1
	Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	1	1	0
	Posocznice	0	0	0	2	1
	Inna określona i nieokreślona	0	1	0	0	0

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK

8. Inwazyjna choroba pneumokokowa

W roku 2020 w powiecie gnieźnieńskim odnotowano 3 zachorowania wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*, zachorowania w dwóch przypadkach zakończyły się wyzdrowieniem, odnotowano 1 zgon. Zachorowania dotyczyły 2 mężczyzn w przedziale wiekowym od 62 - 70 lat o przebiegu zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i zapalenia płuc oraz 4-letniego dziecka, u którego wystąpiła posocznica.

Tabela 7. Liczba zachorowań na inwazyjną chorobę pneumokokową w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020

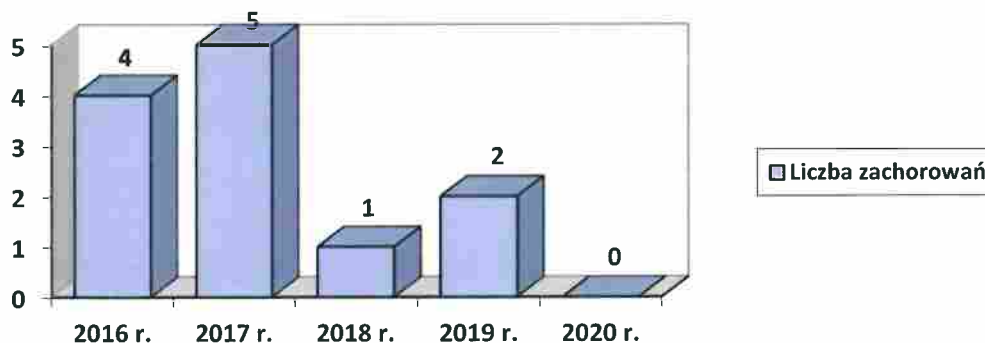
Jednostka chorobowa		Liczba zachorowań				
		2020 r.	2019 r.	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Choroba pneumokokowa inwazyjna	Ogółem	3	3	5	1	2
	Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	0	4	0	0
	Posocznice	1	1	2	1	1
	Inna określona i nieokreślona	1	2	0	0	1

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

9. Krztusiec

W 2020 r. w powiecie gnieźnieńskim nie zarejestrowano zachorowań na krztusiec, natomiast w 2019 r. w powiecie gnieźnieńskim zarejestrowano 2 zachorowania na krztusiec.

Wykres 9. Liczba zachorowań na krztusiec w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

10. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń wywołanych przez SARS-CoV-2 w 2020 r. w powiecie gnieźnieńskim

Od początku ogłoszenia epidemii do końca roku 2020 r. w powiecie gnieźnieńskim według danych Ministerstwa Zdrowia opublikowanych na stronie www.gov.pl odnotowano 5 675 zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2 oraz 154 zgony.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Z uwagi na kontakt z osobami zakażonymi do dnia 24.10.2020 r. wydano 2 808 decyzji administracyjnych nakazujących poddanie się obowiązkowej kwarantannie, następnie z uwagi na zmianę przepisów prawnych tj. § 2 ust. 2a *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. 2020 poz. 1758 ze zm.)* odstąpiono od nakładania decyzji na osoby poddane kwarantannie .

Sytuacja epidemiologiczna w placówkach lecznictwa zamkniętego.

W roku 2020 zgłoszono 28 ognisk epidemicznych wywołanych wirusem SARS-CoV-2 w szpitalach na terenie powiatu gnieźnieńskiego. Łączna liczba osób w ogniskach epidemicznych w placówkach lecznictwa zamkniętego wynosiła 449 osób zakażonych, odnotowano 14 zgonów w ww. ogniskach.

Ponadto, w 2020 roku zgłoszono 1 ognisko wywołane przez bakterie *Clostridium difficile*. Ogółem w 2020 r. wydano 19 decyzji administracyjnych na zamknięcie oddziałów szpitalnych i innych placówek leczniczych w związku z ogniskami epidemicznymi wywołanymi wirusem SARS-CoV-2.

Sytuacja epidemiologiczna w placówkach lecznictwa otwartego.

W 2020 roku stwierdzono 1 ognisko epidemiczne w placówce lecznictwa otwartego. Liczba osób w ognisku to 4 osoby (3 pacjentów, 1 osoba z personelu medycznego).

Sytuacja epidemiologiczna w domach pomocy społecznej i zakładach opiekuńczo-leczniczych na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

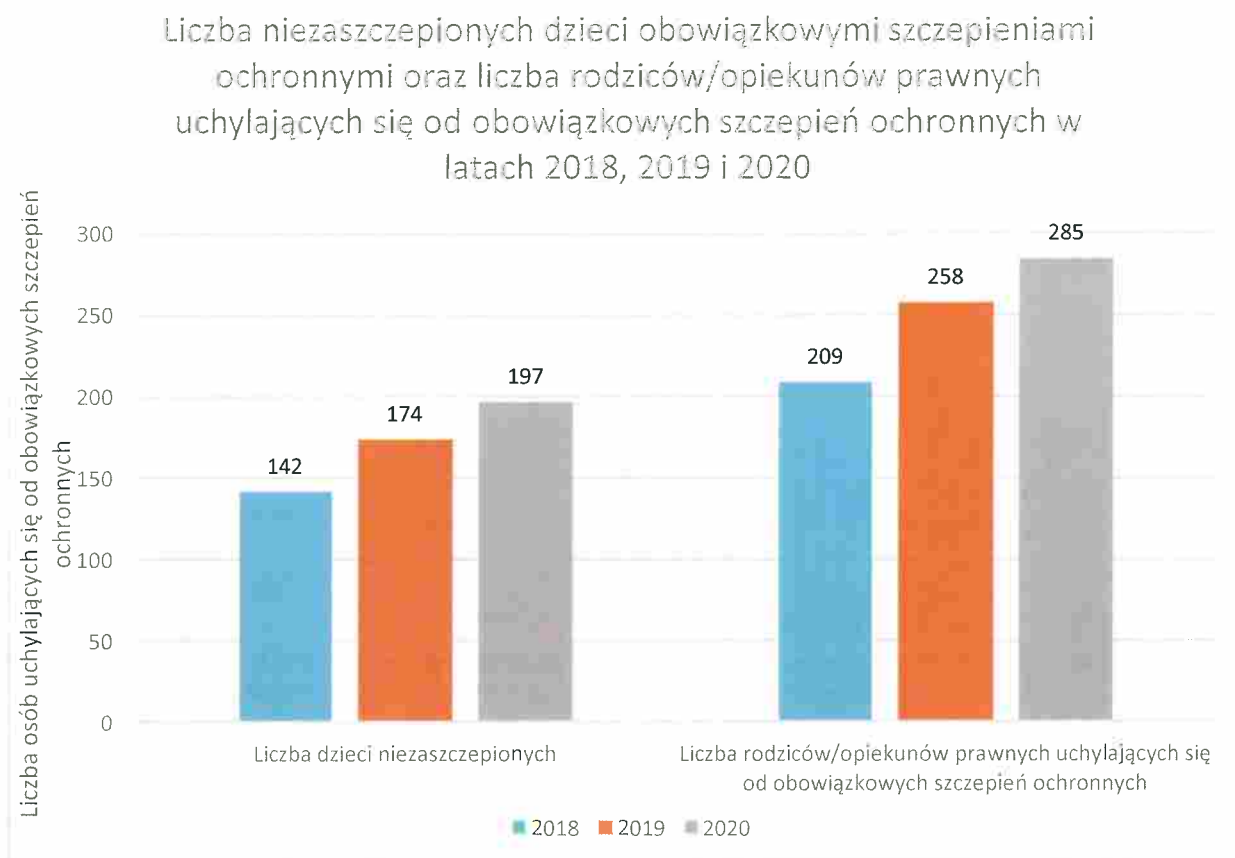
W roku 2020 stwierdzono 9 ognisk epidemicznych wywołanych wirusem SARS-CoV-2 w domach pomocy społecznej oraz w zakładach opiekuńczo leczniczych na terenie powiatu gnieźnieńskiego. Łączna liczba osób w ogniskach to 239. Liczba zgonów odnotowanych w ogniskach epidemicznych wyniosła 25.

11. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze szczepień ochronnych

Zgodnie z kwartalnym sprawozdaniem z nadzoru nad kartami uodpornienia i osobami uchylającymi się od obowiązkowych szczepień ochronnych na dzień 31.12.2020 r. liczba dzieci niezaszczepionych na terenie powiatu gnieźnieńskiego wyniosła 197 osoby, co stanowi wzrost o 23 osoby w stosunku do roku ubiegłego.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Wykres 10. Liczba niezaszczepionych dzieci obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi oraz liczba rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązkowych szczepień w latach 2018-2020 na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

W ramach podjętych działań w 2020 roku wysłano wystosowano 9 upomnień wzywających do realizacji obowiązku szczepień, wystawiono 8 tytułów wykonawczych, 8 wniosków o przeprowadzenie egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym skierowanych do Wojewody Wielkopolskiego, wydano 6 postanowień w sprawie stanowiska wierzyciela dotyczące zgłoszonych zarzutów, na które wpłynęły 4 zażalenia do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Ponadto w 2020 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie wpłynęło 10 wniosków o udostępnienie informacji publicznej w zakresie szczepień ochronnych.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘZNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK

W 2020 r. na terenie powiatu gnieźnieńskiego zanotowano 13 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP) – co w porównaniu z rokiem 2019 stanowiło spadek o 14. Wszystkie odczyny sklasyfikowano jako NOP łagodny (w 2019 roku 25 odczynów sklasyfikowano jako NOP łagodny, natomiast 2 jako NOP poważny). Zgłoszone niepożądane odczyny poszczepienne wystąpiły u dzieci (w 2019 roku 1 NOP wystąpił u osoby dorosłej). W 2020 roku 4 osoby wymagały hospitalizacji w związku z wystąpieniem NOP, co stanowi spadek o 1 w porównaniu z rokiem 2019. Zejście zgłoszonych niepożądanych odczynów poszczepiennych to powrót do zdrowia, nie zgłoszono powikłań.

Tabela 8. Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych zgłoszonych w latach 2018-2020 wg chorób przeciwko, którym wykonano szczepienie na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

	gruźlica	WZW B	HIB	Poliomyelitis	Tężec	Błonica	Krzusiec	Odra	Świnka	Różyczka	Pneumokoki	Meningokoki	Rotawirusy
2018	1	7	10	12	15	15	15	0	0	0	8	3	2
2019	1	8	14	11	19	19	18	3	3	3	8	4	0
2020	1	5	8	8	9	9	9	1	1	1	3	2	0

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

Tabela 9. Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych zgłoszonych w latach 2018-2020 z podziałem na rodzaje odnotowanych NOP oraz wiek osób, u których wystąpiły na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

Rok sprawozdawczy	NOP - łagodny		NOP - poważny	NOP - ciężki
	Rok urodzenia	Liczba NOP	Liczba NOP	Liczba NOP
2018	2013	4	-	-
	2017	6	1	1
	2018	7	-	-
2019	2001	1	-	-
	2013	2	-	-
	2014	2	-	-
	2017	6	1	-
	2018	11	1	-
	2019	3	-	-
2020	2017	1	-	-
	2018	6	-	-
	2019	4	-	-
	2020	2	-	-

Źródło: opracowanie własne Sekcja Epidemiologii PSSE Gniezno

W roku 2020 skontrolowano 8 punktów szczepień znajdujących się na terenie powiatu gnieźnieńskiego. Przeprowadzone kontrole obejmowały ocenę dokumentacji, wykonawstwa szczepień oraz warunki przechowywania i transportu preparatów szczepionkowych.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘZNIĘŃSKIEGO ZA 2020 ROK

12. Podsumowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych.

W 2020 r. sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu gnieźnieńskiego w porównaniu do roku ubiegłego kształtowała się w sposób zróżnicowany:

- Zarejestrowano 9 przypadków zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej. Stanowi to spadek o 70 przypadków w stosunku do roku ubiegłego.
- W 2020 r. zarejestrowano ogółem 35686 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę – jest to o 17337 przypadków mniej w porównaniu do roku ubiegłego.
- W 2020 r. nie zarejestrowano potwierdzonych przypadków zachorowania na odrę.
- W 2020 r. nie zarejestrowano przypadków zachorowań na krztusiec.
- W zakresie zachorowań na ospę wietrzną zarejestrowano 337 przypadków co stanowi ponad 3-krotny spadek zachorowalności w porównaniu do roku ubiegłego, gdzie zarejestrowano 1067 przypadków.
- W roku 2020 zarejestrowano 9 przypadków zachorowań na boreliozę, co stanowi spadek o 1 zachorowanie w stosunku do roku ubiegłego.
- W roku 2020 odnotowano 18 przypadków zachorowań na prątkującą postać gruźlicy, co w porównaniu z rokiem ubiegłym stanowi spadek o jedno zachorowanie.
- Nie stwierdzono ognisk zatrucia pokarmowego.
- Na dzień 31.12.2020 r. liczba dzieci niezaszczepionych na terenie powiatu gnieźnieńskiego wyniosła 197 osoby, co stanowi wzrost o 23 osoby w stosunku do roku ubiegłego.
- W roku 2020 odnotowano wystąpienie 13 niepożądanych odczynów poszczepiennych, co w porównaniu z rokiem ubiegłym stanowi spadek o 14.
- W roku 2020 przeprowadzono 36 kontroli sanitarnych w podmiotach leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz w placówkach lecznictwa zamkniętego.
- W roku 2020 odnotowano 5 675 zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2 oraz 154 zgony według danych Ministerstwa Zdrowia opublikowanych na stronie www.gov.pl.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK**

**Jakość wody przeznaczonej
do spożycia przez ludzi**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘŻNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

1. Zaopatrzenie ludności w wodę

W roku 2020 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) prowadził monitoring jakości wody oraz działalność nadzorową uwzględniającą interwencje odbiorców wody. Zakres badań wody obejmował zarówno badania: mikrobiologiczne, fizykochemiczne, organoleptyczne oraz badania stężeń substancji promieniotwórczych w wodzie.

Badania jakości wody do spożycia wykonywały laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, stosownie do ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2028).

Podstawę zapewnienia konsumentom bezpiecznej wody do spożycia stanowią zarówno badania wykonywane przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej, jak i badania realizowane w ramach nadzoru sprawowanego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie. Producenci wody prowadzili badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej na podstawie uzgodnionych z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gnieźnie harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Sprawozdania z powyższych badań były na bieżąco przekazywane do tutejszego organu, weryfikowano terminowość ich przekazywania, analizowano wyniki badań jakości wody, w konsekwencji określano przydatność wody do spożycia. W sytuacji, gdy woda nie odpowiadała wymaganiom, monitorowano podejmowanie przez producentów wody działań naprawczych mających na celu przywrócenie jakości wody do wymagań ww. rozporządzenia.

1.1 . Struktura wodociągów w powiecie gnieźnieńskim

W roku 2020 pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się 39 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę (porównywalnie jak w roku 2019):

- o produkcji < 100 m³/d
- o produkcji od 101 -1000 m³/d
- o produkcji od 1001 -10000 m³/d
- o produkcji od 10001 - 100000 m³/d

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK

Wodociągi o produkcji od 101 do 1000 m³/d są jednym z głównych źródeł zaopatrzenia w wodę ludności z terenu powiatu gnieźnieńskiego – stanowią prawie 70% wszystkich zewidencjonowanych urządzeń wodociągowych.

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu gnieźnieńskiego funkcjonowały bez większych zastrzeżeń. Wszystkie wodociągi poddane zostały kontroli oraz ze wszystkich obiektów wodnych zostały pobrane próbki wody do badań laboratoryjnych, zgodnie z harmonogramem poboru próbek wody do spożycia na rok 2020.

W roku 2020 przeprowadzono 41 kontroli stacji uzdatniania wody (tj. o 6 kontroli mniej niż w roku 2019) i na tej podstawie oceniono, że ich stan sanitarno-techniczny był w zdecydowanej większości dobry. W przypadku stwierdzenia uchybień technicznych, były one sukcesywnie usuwane przez zarządzających obiektami.

Tabela 10. Struktura wodociągów w powiecie gnieźnieńskim w 2020 roku.

Wodociągi o produkcji [m ³ /d]	Liczba urządzeń dostarczających wodę			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)	
	wg ewidencji w roku 2020	w tym skontrolowanych	odpowiadająca wymaganiom	łącznie	odpowiadająca wymaganiom
≤100	8	8	8	2,105	2,105
101-1000	27	27	27	42,646	42,646
1001-10000	4	4	4	94,856	94,856
10001-100000	0	0	0	0	0
>100000	0	0	0	0	0
SUMA	39	39	39	139,607	139,607

Zródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej PSSE Gniezno

* Liczba obiektów, które odpowiadają (w tym warunkowo odpowiadają) wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie oceny jakości wody produkowanej przez urządzenia dostarczające wodę.

W roku 2020 ogółem w ramach kontroli urzędowej **pobrano do badań 259 próbek wody** (28 mniej niż w roku 2019), z tego w miastach 99, a na wsiach 160. Przedsiębiorstwa wykonując zadania kontroli wewnętrznej **pobrały 385 próbek** (11 mniej niż w roku 2019), z tego 108 w miastach i 277 na wsiach.

1.2. Analiza przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych

Na bieżąco analizowano wyniki badań wody przeznaczonej do spożycia, wykonanych zarówno w ramach nadzoru sprawowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną,

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘŻNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

jak również otrzymane od podmiotów prowadzących zbiorowe zaopatrzenie w wodę. W zależności od wyników podejmował działania zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294)

Podwyższone wskaźniki bakteriologiczne w ciągu całego roku odnotowano sporadycznie, a czas trwania przekroczeń był krótkotrwały. Dotyczyło to stwierdzenia bakterii grupy coli, *Escherichia coli*, enterokoki oraz bakterii zimnolubnych. Po zawiadomieniu przedsiębiorstw podejmowane były niezwłocznie działania **naprawcze**, takie jak **płukanie** i/lub dezynfekowanie odcinków sieci wodociągowej oraz **urządzeń** uzdatniających, intensyfikowanie płukania złóż filtracyjnych, co skutkowało poprawą jakości wody.

Najczęstsze przekroczenia prawidłowej jakości wody do spożycia dotyczyły parametrów fizyko-chemicznych: mętności, barwy oraz związków żelaza i manganu. W przypadku stwierdzenia przekroczeń tych parametrów niezwłocznie informowano producenta wody, który podejmował działania naprawcze w celu uzyskania poprawy jakości wody. Jeśli podjęte działania nie skutkowały poprawą, egzekwowano doprowadzenie jakości wody do wymagań ww. rozporządzenia drogą postępowania administracyjnego w stosunku do producenta wody. Na jeden wodociąg na terenie powiatu wydano decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia z uwagi na przekroczenie parametrów: mętności, związków żelaza i manganu oraz wydano decyzję przedłużającą termin doprowadzenia wody do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Zarządzający wodociągiem po podjętych działaniach naprawczych uzyskał prawidłową jakość wody. W związku ze sprawowanym nadzorem i stwierdzonymi przekroczeniami zostały wydane 2 decyzje administracyjne zobowiązujące do poprawy jakości wody i 29 decyzji płatniczych.

Ponadto wystawiono 200 ocen jakości wody stwierdzających przydatność wody do spożycia przez ludzi oraz 8 ocen okresowych półrocznych i 35 ocen okresowych rocznych.

Stan zwodociągowania powiatu wynosi 99,94 %, w przeliczeniu na mieszkańców miast i wsi przedstawia poniższa tabela

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Tabela 11. Stan zwodociągowania powiatu gnieźnieńskiego na dzień 31.12.2020 r.

Liczba ludności miejskiej					
ogółem	%	korzystających z wodociągów	%	niekorzystających	%
83 709	100	83 709	100	0	0
Liczba ludności wiejskiej					
ogółem	%	korzystających z wodociągów	%	niekorzystających	%
55 898	100	55 865	99,94	33	0,06

Źródło: opracowanie własne (Sekcja Higieny Komunalnej PSSE Gniezno)

1.3. Badanie ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp.

W roku 2020 pobrano w ramach kontroli urzędowej 10 prób ciepłej wody użytkowej do badań w kierunku *Legionella* sp. 4 próby zostały pobrane z instalacji wody ciepłej domu opieki dla starszych osób. Przeprowadzone badanie wykazało brak skażenia ciepłej wody bakteriami *Legionella* sp. wskazujące, iż system jest pod kontrolą i nie wymaga podjęcia specjalnych działań.

W 6 próbkach ciepłej wody pobranych w ramach kontroli urzędowej w jednym podmiocie leczniczym stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości bakterii *Legionella* sp. Wydano 1 decyzję stwierdzającą średnie skażenie ciepłej wody użytkowej bakteriami *Legionella* sp. i nakazującą doprowadzenie wody do wymogów ww. rozporządzenia oraz 1 decyzję przedłużającą termin doprowadzenia wody do wymogów ww. rozporządzenia. Kierownik placówki podjął działania naprawcze polegające na utrzymywaniu temperatury wody ciepłej ok. 80 °C, zastosowaniu wysokiej dawki środka dezynfekującego, wykonaniu czyszczenia i wymianie części armatury hydraulicznej (perlatory, słuchawki prysznicowe), zapobieganiu stagnacji wody, wymianie zaworów oraz wymianie wymiennika płytowego na instalacji, wyłączeniu z użytkowania punktów ujęć wody z przekrozoną normą.

Ponadto, pobrano 4 próbki wody ciepłej na zlecenie w placówce oświatowej, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości bakterii *Legionella* sp., wydano 1 decyzję stwierdzającą wysokie skażenie ciepłej wody użytkowej bakteriami *Legionella* sp. oraz 1 decyzję przedłużającą termin doprowadzenia wody do wymogów ww. rozporządzenia. Zarządzający obiektem podjął działania polegające na przeprowadzeniu dezynfekcji całej instalacji wodnej wodą chlorową powstałą z rozpuszczenia związków chloru. Ponowny zlecony pobór 4 próbek wody ciepłej wykazał znikome skażenie ciepłej

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘŻNIĘNSKIEGO ZA 2020 ROK

wody bakteriami *Legionella* sp. oraz, że system jest pod kontrolą i nie wymaga podjęcia specjalnych działań.

Biorąc pod uwagę powszechne zasiedlanie instalacji wodnych pałeczkami *Legionella*, realne zagrożenie zakażenia ludzi oraz inhalacyjny charakter zakażeń tymi bakteriami, bardzo istotne jest podejmowanie działań w celu ograniczenia ich występowania i namnażania. Działania te obejmują zarówno rozwiązania techniczne, kontrolę czynników sprzyjających rozwojowi bakterii jak i zwalczanie skażenia poprzez prowadzenie procesów dezynfekcji i czyszczenia.

2. Podsumowanie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia w powiecie gnieźnieńskim

W 2020 r. na terenie powiatu gnieźnieńskiego funkcjonowało 39 wodociągów (tak samo jak w 2019 roku), które dostarczały wodę do spożycia o dobrej jakości pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym. Występowały incydentalne przypadki przekroczeń norm fizykochemicznych i mikrobiologicznych w pobranych próbkach wody, które w wyniku podjętych szybkich, skutecznych działań naprawczych przez zarządzających wodociągami zostały usunięte i nie stanowiły istotnego zagrożenia dla zdrowia konsumentów.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIĘŻNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK**

**Pływalnie, kąpieliska
i miejsca okazjonalnie
wykorzystywane do kąpieli**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

1. Pływalnie

W roku 2020 pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gnieźnie znajdowały się 4 pływalnie (2 na terenie miasta Gniezna i 2 na terenie powiatu gnieźnieńskiego).

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 59 ze zm.) oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016) sprawowano w ww. pływalniach nadzór nad jakością wody, a także nadzorowano warunki higieniczno-sanitarne i stan techniczny pomieszczeń basenowych, zaplecza technicznego oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

Ogółem w 2020 r. **pobrano do badań 39 próbek wody w ramach kontroli urzędowej** (18 próbek mniej niż w roku 2019 - z uwagi na zmniejszoną częstotliwość poboru) **oraz 187 próbek w ramach kontroli wewnętrznej** prowadzonej przez zarządzającego obiektem (39 próbek więcej niż w roku 2019).

Wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016) nie spełniało 81 zbadanych próbek (37 więcej niż w roku 2019). Stwierdzano przekroczenia zarówno parametrów mikrobiologicznych, takich jak: ogólna liczba mikroorganizmów w $36^{\circ}\pm 2^{\circ}\text{C}/48\text{h}$, *Pseudomonas aeruginosa* (krótkotrwałe przekroczenia), jak i parametrów fizykochemicznych, takich jak: chlor wolny i Σ THM (krótkotrwałe przekroczenia) oraz chloroform, chlor związany i utlenialność. W przypadku pogorszenia jakości wody basenowej natychmiast informowano zarządzającego obiektem oraz zalecano przeprowadzenie działań naprawczych, prowadzących do poprawy jej jakości.

W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami wydano 1 decyzję zarządzającą (w roku 2019 nie wydawano decyzji) i 7 decyzji płatniczych (2 mniej niż w roku 2019).

W 2020 r. zgodnie z zaplanowanym i realizowanym harmonogramem badania wody na pływalni pobrano 66 prób wody do badań w kierunku bakterii *Legionella sp.* (29 więcej niż w roku 2019). W 16 pobranych próbkach (10 więcej niż w 2019 r.) wykazano przekroczenia dopuszczalnych wartości ww. bakterii (dot. 3 obiektów). W dwóch obiektach zarządzający pływalnią podjął decyzję o wyłączeniu jej

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

z użytkowania, natomiast w jednym obiekcie zarządzający pływalnią podejmował natychmiastowo działania naprawcze, mające na celu usunięcie zanieczyszczenia, tj.: przechlorowanie szokowe wody, płukanie wszystkich filtrów, korektę procesów uzdatniania wody, co skutkowało osiągnięciem prawidłowej jakości wody w kolejnych badaniach.

W 2020 r. skontrolowano 3 pływalnie w zakresie stanu sanitarno-technicznego i higienicznego obiektu: 1 ogólnodostępną pływalnię miejską oraz 2 pływalnie działające w strukturze obiektu hotelowego. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli

Na terenie powiatu w 2020 r. funkcjonowały 4 kąpieliska raportowane do UE:

- **Kąpielisko Skorzęcin;**
- **Kąpielisko Winiary;**
- **Kąpielisko na Języku w Klecku;**
- **Kąpielisko Camping Borzątew.**

W roku 2020 r. nie zostały utworzone miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli. Skontrolowano wszystkie zewidencjonowane kąpieliska, przeprowadzono łącznie 12 kontroli. Stan sanitarno-higieniczny oceniono jako dobry. Wszystkie kąpieliska zostały prawidłowo oznakowane. Posiadały wyznaczone i trwale oznakowane strefy do kąpieli, sanitariaty, kosze na odpady, pomosty, wyznaczoną strefę na plaży do rekreacji, a także zapewnioną opiekę ratowników. W związku z zaistniałą sytuacją w Polsce tj. epidemią SARS-CoV-2 na terenie ww. kąpielisk zamieszczano na bieżąco wszelkie zalecenia i ograniczenia z korzystania z kąpielisk – tablice informacyjne.

Kontrola i ocena jakości wody w kąpieliskach w sezonie 2020 roku była prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, tj. rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w *sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli* (Dz. U. z 2019 r. poz. 255).

Pobrano 7 próbek wody do badań laboratoryjnych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie (4 próbki wody w ramach kontroli urzędowej oraz 3 próbki wody w ramach kontroli wewnętrznej). Jakość wody we wszystkich nadzorowanych obiektach przez cały sezon była przydatna do kąpieli.

W ramach kontroli urzędowej w ww. kąpieliskach w oparciu o badania własne jak i te przekazane przez organizatorów dokonywano bieżącej oceny jakości wody.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Wydano 16 ocen jakości wody (12 ocen bieżących oraz 4 oceny sezonowe).

Klasyfikacja jakości wody została wykonana dla 2 kąpielisk, tj.: kąpieliska Skorzęcin i kąpieliska Winiary z uwagi na dostępność pełnych zestawów danych o jakości wody niezbędnych do przyporządkowania kąpielisk do poszczególnych klas jakości wody. Przeprowadzona klasyfikacja jakości wody w kąpielisku Skorzęcin na podstawie czteroletnich badań wykazała jakość doskonałą, natomiast klasyfikacja jakości wody w Kąpielisku Winiary uległa zmianie z doskonałej na dobrą. W kąpielisku Na Języku w Kłecku nie przeprowadzono klasyfikacji jakości wody z uwagi na fakt, iż kąpielisko powstało w 2018 r. oraz Kąpielisko Camping Borzątek, które utworzyło się w 2020 r. ponownie po roku przerwy, w związku z czym nie posiadały wystarczających zestawów danych o jakości wody obejmujących cztery sezony kąpielowe.

W trakcie trwania sezonu kąpielowego na bieżąco prowadzony był przez Pracowników Stacji Serwis kąpieliskowy Departamentu Bezpieczeństwa Zdrowotnego Wody oraz wydawane były komunikaty dotyczące jakości wody w kąpielisku, dostępne na stronie internetowej PSSE w Gnieźnie.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIĘŻNIĘŃSKIEGO ZA 2020 ROK**

**Stan sanitarny podmiotów
wykonujących działalność
lecniczą**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK

1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą

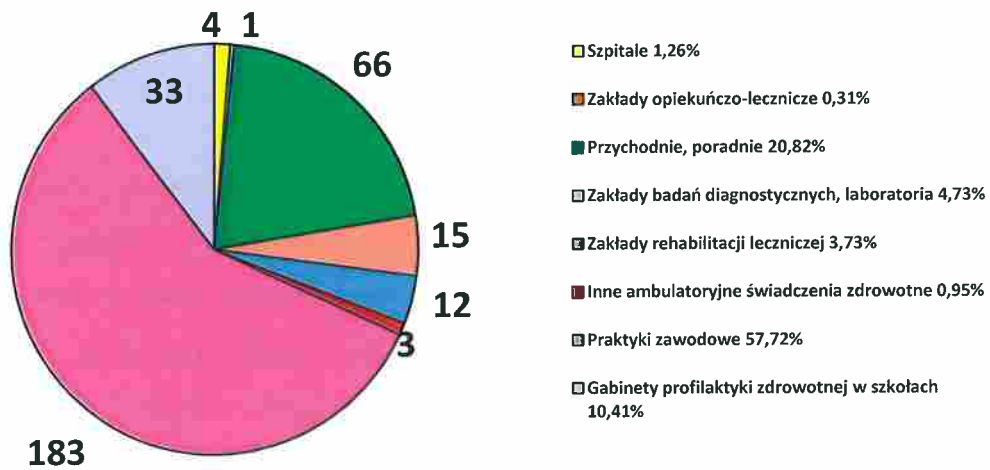
Na terenie powiatu gnieźnieńskiego w 2020 r. działało 317 podmiotów wykonujących działalność leczniczą (2 więcej niż w roku 2019 r.).

Skontrolowano 44 obiekty w zakresie stanu sanitarno-technicznego i higienicznego pomieszczeń z uwzględnieniem zagadnień dezynfekcji i sterylizacji, gospodarki odpadami komunalnymi i odpadami medycznymi, postępowania z bielizną czystą i brudną, zgłaszalności podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne, w szczególności podejrzeń i zachorowań dotyczących SARS-Cov-2. Skontrolowano również dokumentację, w tym procedury medyczne, raport o bezpieczeństwie i higienie pracy w zakresie zranień ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych, aktualność badań do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu oraz przestrzeganie przepisy ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku *o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych* (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2182 ze zm.)

W dwóch obiektach stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny, wydano 1 decyzję zarządzającą doprowadzenie pomieszczeń obiektu do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego. W jednej z placówek stwierdzono brak zgłoszenia do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie zgłoszenia podejrzenia lub rozpoznania zakażenia lub choroby zakaźnej – SARS-Cov-2, brak nadzoru i wdrożenia nad procedurą dot. postępowania z pacjentem z podejrzeniem zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Wykres 11. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w powiecie gnieźnieńskim w 2020 r.

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej PSSE Gniezno

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNEŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK**

**Stan sanitarny obiektów
użyteczności publicznej**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

1. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, instytucji, obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz zbiorowego transportu publicznego. Kontrolę stanu sanitarnego w 2020 r. przeprowadzono w 118 obiektach użyteczności publicznej (306 mniej niż w roku 2019) spośród 606 ujętych w ewidencji (28 więcej niż w roku 2019).

Kontrolą zostały objęte:

- **obiekty hotelarskie (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, pola biwakowe)** – skontrolowano 10 spośród 33 ujętych w ewidencji, co stanowi 30,3%,
- **inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie** – skontrolowano 7 spośród 34 ujętych w ewidencji, co stanowi 20,5%,
- **zakłady fryzjerskie** – skontrolowano 23 spośród 148 ujętych w ewidencji, co stanowi 15,5%,
- **zakłady kosmetyczne** – skontrolowano 38 spośród 115 ujętych w ewidencji, co stanowi 33,0%,
- **zakłady tatuażu** – skontrolowano 2 spośród 12 ujętych w ewidencji, co stanowi 17%,
- **zakłady odnowy biologicznej** – skontrolowano 6 spośród 18 ujętych w ewidencji, co stanowi 33,3%,
- **inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu** – skontrolowano 6 spośród 38 ujętych w ewidencji, co stanowi 15,8%,
- **ustępy publiczne i ogólnodostępne** – skontrolowano 5 spośród 16 ujętych w ewidencji, co stanowi 31,3%,
- **plywalnie** – skontrolowano 3 spośród 3 ujętych w ewidencji, co stanowi 100 %,
- **domy dla bezdomnych, inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę** – skontrolowano 1 spośród 14 ujętych w ewidencji, co stanowi 7,1%,

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

- **tereny rekreacyjne** (tereny zabaw dzieci, ogródki jordanowskie, parki, zieleńce) – skontrolowano 2 spośród 29, co stanowi 6,9%,
- **cmentarze i domy pogrzebowe** – skontrolowano 2 spośród 37, co stanowi 5,4%,
- **inne obiekty użyteczności publicznej** – skontrolowano 13 spośród 101, co stanowi 12,9%, w tym: parkingi, stacje paliw, obiekty sportowe, boiska, stadion, pralnie.

2. Stan sanitarny wybranych rodzajów obiektów

2.1. Obiekty hotelarskie (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, pola biwakowe)

W 2020 r. skontrolowano ok. 30% obiektów znajdujących się w ewidencji. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, wydano natomiast doraźnie zalecenia dotyczące m. in.: zapewnienia w obiektach środków dezynfekcyjnych, zapewnienia właściwego stanu sanitarno-higienicznego podkładów, pokrowców, materaców oraz przeprowadzania częstszej ich dezynfekcji, zapewnienia właściwych warunków przechowywania czystej bielizny pościelowej.

W ewidencji PSSE w Gnieźnie znajdują się 22 hotele: 16 w miastach oraz 6 w gminach, skontrolowano 2 z nich. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto wykonano 14 kontroli obiektów hotelowych w zakresie przestrzegania rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego dla funkcjonowania hoteli/obiektów/pensjonatów w trakcie epidemii COVID-19 w Polsce. Nie stwierdzono nieprawidłowości, wydano zalecenia dot. min. opracowania procedury postępowania na wypadek wystąpienia sytuacji podejrzenia zakażenia.

W ewidencji PSSE w Gnieźnie znajdują się 3 motele: 1 w mieście i 2 w gminach, w 2020 r. skontrolowano 2 z nich. W obiektach tej grupy nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego i higienicznego, natomiast wydano doraźne zalecenia w 2 obiektach, dot. m.in. opracowania harmonogramu sprzątnięcia, przedstawienia umowy i dokumentu potwierdzającego odbiór odpadów komunalnych, dokumentu potwierdzającego zakup bielizny pościelowej oraz dokumentu potwierdzającego wykonanie usług w zakresie prania wodnego i dezynfekcji pościeli.

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę motelu w zakresie przestrzegania rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

w związku z wystąpieniem stanu epidemii, nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wydano zaleceń.

Spośród będących pod nadzorem 4 kempingów, 2 zostały skontrolowane. Stan sanitarny i utrzymanie obiektów i otoczenia nie budziło zastrzeżeń.

Pod nadzorem znajdują się 3 pola biwakowe: Borzątek, Skorzęcin i Kłeczko, które skontrolowano. Utrzymanie terenu nie budziło zastrzeżeń.

2.2. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W ewidencji PSSE w Gnieźnie w 2020 r. znajdowały się 34 obiekty: 9 w miastach i 25 w gminach (1 mniej niż w roku 2019). W zakresie stanu sanitarno-technicznego i utrzymania czystości bieżącej skontrolowano 7 obiektów, w których nie stwierdzono nieprawidłowości, wydano doraźne zalecenia dot. min. przedstawienia dokumentu potwierdzającego wykonanie usług w zakresie prania wodnego oraz zapewnienia w obiekcie osobnych ciągów komunikacyjnych dla transportu bielizny brudnej i czystej, prowadzenia rejestru prania bielizny pościelowej, przeprowadzania dezynfekcji pościeli z częstotliwością przynajmniej raz w roku przy użyciu proszku dezynfekcyjnego oraz prowadzenia rejestru dezynfekcji pościeli.

Ponadto w ww. obiektach przeprowadzono 8 kontroli w zakresie przestrzegania rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, nie stwierdzono nieprawidłowości, wydano zalecenia dot. min. okazania dokumentu potwierdzającego zakup środków do dezynfekcji rąk, powierzchni, zakup maseczek ochronnych, rękawiczek jednorazowych, zapewnienia dozowników do dezynfekcji rąk na terenie wejścia do pokoi noclegowych.

2.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące łącznie powyższe usługi

W 2020 r. w ewidencji Powiatowej Stacji znajdowało się 331 obiektów (18 więcej niż w roku 2019), tj.:

- zakładów fryzjerskich – 148
- zakładów kosmetycznych – 115
- zakładów tatuażu – 12
- zakładów odnowy biologicznej – 18

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

- innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z tych usług – 38

W tej grupie skontrolowano 75 obiektów (135 mniej niż w roku 2019). Stan sanitarno-techniczny i utrzymanie czystości bieżącej w obiektach nie budziły zastrzeżeń. W stosunku do 2 zakładów kosmetycznych wydano decyzje zarządzające zapewnienie sterylności sprzętu do zabiegów, w trakcie wykonywania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. Kontrola sprawdzająca przeprowadzona w 2020 r. potwierdziła wykonanie zarządzenia decyzji w 1 obiekcie, w drugim kontrola zostanie przeprowadzona w 2021 r.

W tej grupie obiektów przeprowadzono dodatkowo 91 kontroli w zakresie przestrzegania przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz wytycznych przeciwepidemicznych Głównego Inspektora Sanitarnego dla funkcjonowania obiektów w trakcie epidemii SARS-CoV-2. Podczas kontroli wydawano doraźne zalecenia dot. min.: umieszczenia w widocznym miejscu informacji o nakazie zasłaniania ust i nosa, zakazie przyprowadzania osób towarzyszących, zapewnienia w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych instrukcji skutecznego mycia rąk i prawidłowego zakładania i zdejmowania maseczki oraz rękawiczek.

Tabela 12. Stan sanitarny zakładów świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług w powiecie gnieźnieńskim w 2020 r.

Rodzaj działalności usługowej	Liczba obiektów wg ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych w 2020	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów o złym stanie sanitarno-higienicznym	Liczba obiektów o złym stanie technicznym
Zakłady fryzjerskie	148	23	23	0	0
Zakłady kosmetyczne	115	38	44	1	0
Zakłady tatuażu	12	2	2	0	0
Zakłady odnowy biologicznej	18	6	6	0	0
Inne zakłady, w których są świadczone więcej niż jedna z usług	38	6	7	0	0
Razem	331	75	82	1	0

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej PSSE Gniezno

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

2.4. Inne obiekty użyteczności publicznej nie sklasyfikowane wcześniej

W ewidencji PSSE w Gnieźnie znajduje się 101 obiektów, z czego skontrolowano 13 (60 mniej niż w roku 2020). W tej grupie obiektów znajdują się obiekty np. hale i boiska sportowe, tereny rekreacyjne, parkingi, stacje paliw, domy kultury, kino, teatr, pralnie. Kontrole stanu sanitarnego przeprowadzone w 2020 r. w tej grupie obiektów nie wykazały nieprawidłowości.

Ponadto w tej grupie obiektów wykonano 22 kontrole w zakresie przestrzegania *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii*, nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Ekshumacje i sprowadzanie zwłok

W 2020 roku wydano 57 decyzji administracyjnych zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków (15 więcej niż w roku 2019), 12 postanowień opiniujących pozytywnie wnioski Starosty Gnieźnieńskiego w sprawie sprowadzenia do Polski zwłok osoby zmarłej poza granicami kraju (5 więcej niż w roku 2019) oraz 8 postanowień opiniujących pozytywnie wnioski Starosty Gnieźnieńskiego w sprawie sprowadzenia do Polski prochów osoby zmarłej poza granicami kraju (4 więcej niż w roku 2019).

4. Podsumowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej

- Z uwagi na sytuację epidemiologiczną związaną z epidemią SARS-CoV-2 w roku sprawozdawczym kontrole zostały ograniczone, co spowodowało nieprzeprowadzenie większości zaplanowanych na rok 2020 kontroli obiektów użyteczności publicznej. Skontrolowano 118 obiektów użyteczności publicznej (306 mniej niż w roku 2019).
- Wystosowywano pisemne informacje do właścicieli nadzorowanych podmiotów oraz władz samorządowych o obowiązujących wytycznych przeciwepidemicznych i zaleceniach Głównego Inspektora Sanitarnego w zakresie funkcjonowania obiektów i prowadzenia działań w trakcie epidemii SARS-CoV-2.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIĘŃSKIEGO ZA 2020 ROK**

**Zapobiegawczy
nadzór sanitarny**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

1. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

W roku 2020 w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 71 kontroli obiektów celem wydania oceny sanitarnej lub odbioru obiektu. W wyniku tej działalności wydano 2 decyzje merytoryczne, 13 postanowień i 198 opinii sanitarnych.

W porównaniu do roku 2019 zwiększyła się ilość kontroli o 25%, ilość postanowień opiniodawczych była bez zmian, a ilość opinii zwiększyła się o 25%. Ilość opiniowanych studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz uzgadnianych planów zagospodarowania przestrzennego zwiększyła się o 80%, a uzgadniany zakres prognozy do tych planów zmniejszył się o 50%, co wynikało z ilości wniosków składanych przez miasta i gminy.

W 2020 r. opiniowano tylko 1 projekt technologiczny w zakresie wymagań sanitarno-higienicznych w związku z dotacjami UE.

Największa ilość wniosków dotyczyła uzgadniania zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko, a podobna była ilość uzgadnianych decyzji środowiskowych.

Zwiększyła się liczba opinii o zakresie raportu o oddziaływaniu na środowisko. Do tych najczęściej opiniowanych inwestycji trzeba zaliczyć przede wszystkim 56 elektrowni-farm fotowoltaicznych (wzrost dwukrotny), 3 duże hodowle zwierząt, 4 zwirownie, 1 oczyszczalnia ścieków, 16 studni głębinowych, 6 modernizacji i przebudowy dróg i mostów oraz 2 inwestycje związane z zagospodarowaniem lub przetwarzaniem odpadów.

Zmniejszyła się o jedną ilość uzgadnianych decyzji środowiskowych dla różnych inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska.

W porównaniu do roku 2019 r. zwiększyła się ilość wniosków urzędów miast i gmin w sprawie stwierdzenia konieczności opracowania raportów o oddziaływaniu na środowisko dla różnych przedsięwzięć.

**Nadzór nad warunkami
sanitarно-higienicznymi
środowiska pracy
i chemikaliami**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

1. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

Bieżący nadzór sanitarny sprawowany w roku 2020 obejmował kontrolę przestrzegania przepisów m.in. z zakresu: bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników, występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, produktów biobójczych, detergentów oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, a także oceny ryzyka zawodowego. Plan pracy obejmował zarówno programy wieloletnie, tj. ocenę realizacji działań prowadzonych w ramach Wielkopolskiej Strategii Ograniczania Zagrożeń Zawodowych 2013-2020 w zakresie ograniczania zagrożeń zawodowych w przetwórstwie przemysłowym (szczególnie obróbka drewna, metali, produkcja spożywcza) oraz programy dotyczące sporządzania oceny warunków pracy pracowników zatrudnionych w wybranych sektorach gospodarki.

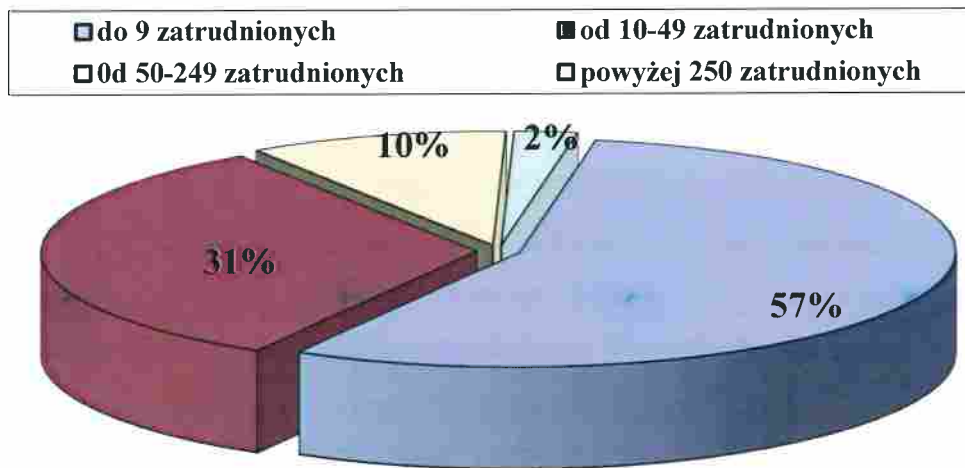
Nadzorem objęto w roku 2020 łącznie 603 (w 2019 roku 574) podmioty gospodarcze, w których zatrudnionych było 17 473 osób. Kontrolami objęto 32 podmioty z ewidencji, zatrudniające 2829 pracowników, łącznie przeprowadzono 34 kontrole.

Dominują, tak jak w latach ubiegłych zakłady małe i średnie zatrudniające mniej niż 50 pracowników. Największa liczba zatrudnionych to pracownicy wg Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD:

- PKD 01 Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową,
- PKD 16 Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania,
- PKD 23 Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych ,
- PKD 31 Produkcja mebli,
- PKD 46 Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi ,
- PKD 47 Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi,
- PKD 86 Opieka zdrowotna.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIĘŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Wykres 12. Liczba zakładów pracy na terenie powiatu gnieźnieńskiego objętych nadzorem w 2020 r. w zależności od zatrudnienia

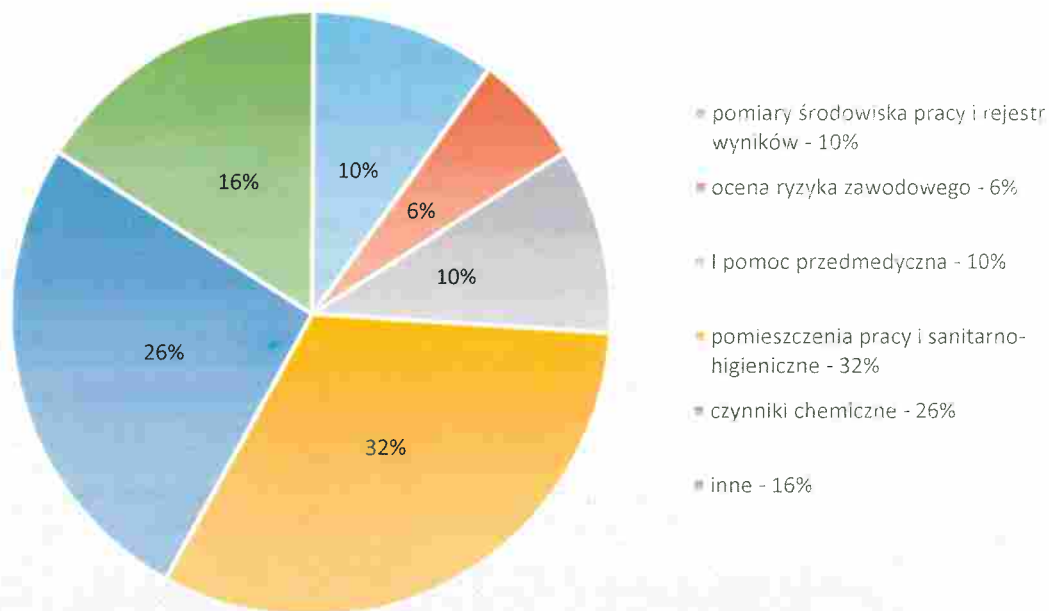
Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy PSSE Gniezno

Stwierdzane w 2020 r. podczas kontroli nieprawidłowości skutkowały wydaniem 11 decyzji merytorycznych zawierających 31 nakazy (w roku 2019 wydano 82 decyzje merytoryczne zawierające 262 nakazy). Najczęściej stwierdzano naruszenia obowiązujących wymagań w zakresie braku:

- systematycznego przeprowadzania pomiarów stężeń/natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy i rejestru wyników,
- przeprowadzenia właściwej oceny ryzyka zawodowego dla pracowników zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach pracy,
- prawidłowego funkcjonowania systemu udzielania I pomocy oraz profilaktycznej opieki lekarskiej nad pracownikami,
- zapewnienia pracownikom właściwych pomieszczeń sanitarno-higienicznych i pomieszczeń pracy,
- właściwej klasyfikacji i oznakowania niebezpiecznych chemikaliów, produktów biobójczych, braku lub błędnych kart charakterystyki, braku myjek do oczu lub natrysków do ciała przy pracach z produktami klasyfikowanymi jako żrące.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK

Wykres 13. Wydane w roku 2020 na terenie powiatu gnieźnieńskiego zarządzenia w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy PSSE Gniezno

1.2. Czynniki szkodliwe dla zdrowia (narażenie zawodowe)

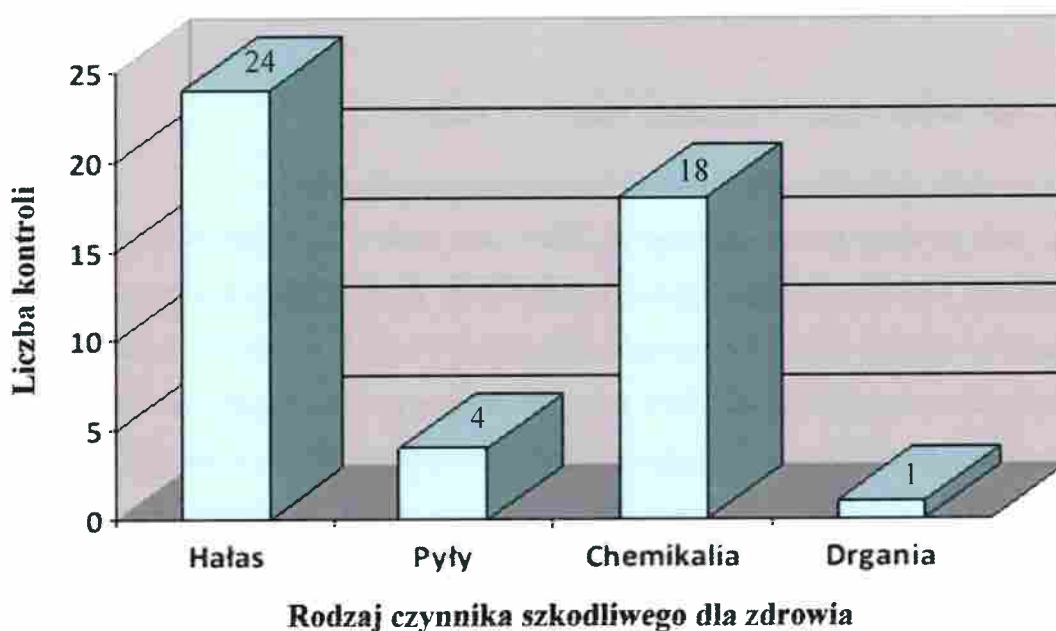
Na terenie powiatu gnieźnieńskiego w 2020 roku ogółem funkcjonowały 53 zakłady, w których wystąpiły przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, tj. przeszło 9 % ogółem objętych nadzorem i jest to wartość porównywalna do 2019 roku. W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrole w dwóch zakładach zajmujących się obróbką drewna i metalu, w których stwierdzono narażenie na ponadnormatywny hałas. Zmniejszona liczba przeprowadzonych kontroli w 2020 roku wynika głównie z ogłoszonego stanu epidemii. W 2020 roku w warunkach niezgodnych z wymogami (dot. narażenia na ponadnormatywny hałas) stwierdzono zatrudnienie 53 osób w zakładach obróbki drewna i metalu. W roku 2019 r. przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia występowały w 52 zakładach. W warunkach niezgodnych z obowiązującymi normatywami higienicznymi w 2020 roku pracowało ogółem 605 osób, tj. prawie 4 % wszystkich zatrudnionych, głównie w zakładach zajmujących się obróbką drewna i metalu. Liczba ta jest mniejsza w porównaniu z rokiem 2019, gdzie w warunkach niezgodnych z wymogami zatrudnionych było 676 osób. Najczęściej przekraczana jest norma higieniczna obowiązująca dla hałasu, tj. 85 dBA. Praca w takich warunkach stwarza ryzyko powstania trwałego ubytku słuchu. W ciągu całego roku sprawozdawczego w żadnym zakładzie nie stwierdzono nadmiernego

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK

zapylenie powietrza na stanowiskach pracy. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 4 kontrole w zakładach zajmujących się obróbką drewna. Zatrudnieni w nich pracownicy, tj. 596 osób, pracowało w warunkach zgodnych z obowiązującymi normatywnymi higienicznymi. Przeprowadzenie mniejszej liczby kontroli spowodowane było wprowadzonym stanem epidemii.

Nie stwierdzono w roku sprawozdawczym narażenia na ponadnormatywne drgania mechaniczne przekazywane na kończyny górne oraz zatrudnienia na stanowiskach gdzie czynniki chemiczne występowałyby w stężeniach wyższych od dopuszczalnych. W ww. zakresie przeprowadzono w 2020 roku 1 kontrolę.

Wykres 14. Liczba kontroli w podmiotach, w których występują Najwyższe Dopuszczalne Stężenia (NDS) i Najwyższe Dopuszczalne Natężenia (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w roku 2020

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy PSSE Gniezno

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego w 2020 r. w dwóch zakładach odbywała się praca w ekspozycji na hałas przekraczający wartość normy higienicznej. W trakcie przeprowadzanych kontroli egzekwowano od pracodawców konieczność posiadania opracowanego i wdrożonego w życie programu ograniczającego narażenie pracowników na ponadnormatywny hałas. Jednocześnie sprawdzano czy pracodawcy zaopatrują pracowników w osobiste ochrony słuchu oraz czy konsekwentnie przestrzegają ich stosowania, a także terminowe przeprowadzają badania lekarskie profilaktyczne wraz z badaniami audiometrycznymi.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK

W roku 2020 skontrolowano 4 obiekty, gdzie w ekspozycji na czynniki kancerogenne stwierdzono zatrudnienie 317 osób. W roku 2019 na terenie powiatu gnieźnieńskiego funkcjonowało 6 podmiotów, w których pracownicy mieli kontakt z czynnikami rakotwórczymi. Wzrost liczby zakładów jest spowodowany faktem, iż od 7 lutego 2020 r. obowiązuje *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 stycznia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. 2020 r. poz. 197)*.

2. Choroby zawodowe

W 2020 r. zgłoszono 28 podejrzeń dot. choroby zawodowej (w roku 2019 zgłoszono 27 podejrzeń). W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających i administracyjnych wydano 18 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 10 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Łącznie po uprawomocnieniu decyzji stwierdzono 14 chorób zawodowych, w tym 8 decyzji dotyczyło chorób tzw. „azbestozależnych”, które są grupą dominującą już od roku 2010 (stanowią obecnie ok. 57 % ogółu wszystkich stwierdzanych chorób).

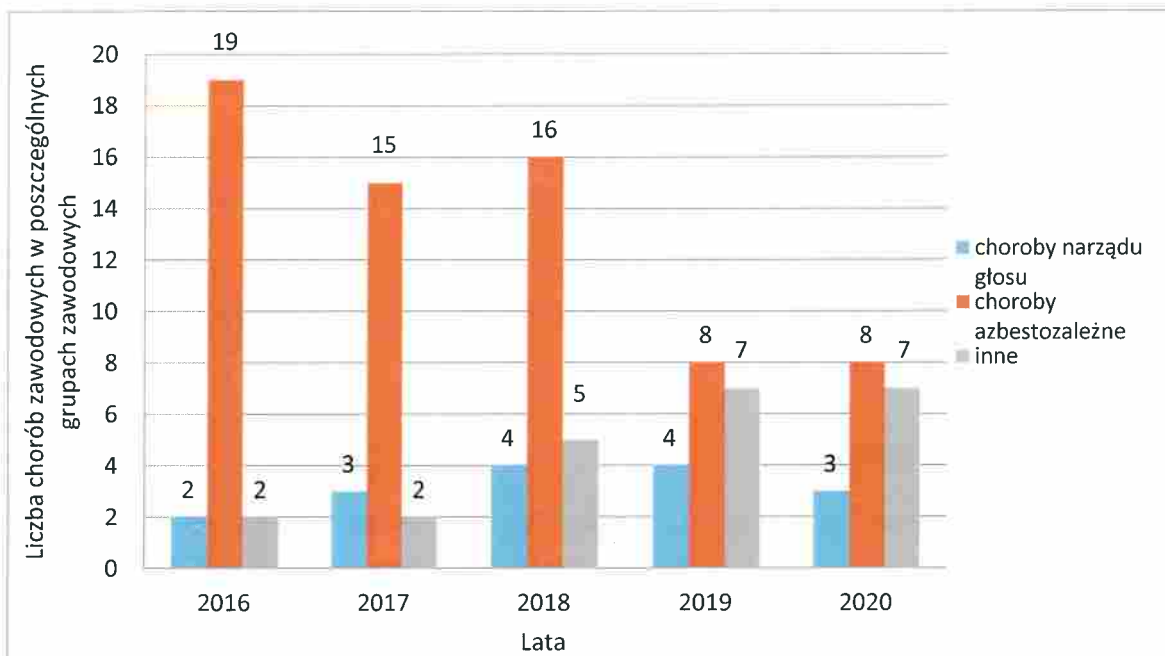
Najczęściej stwierdzane w roku 2020 były pylice płuc zgłoszono 7 przypadków. Ponadto, stwierdzono 1 przypadek choroby nowotworowej powstałej na skutek zawodowego narażenia na pyły azbestu. Zachorowania dotyczą pracowników branży azbestowej, tj. zakładów zajmujących się w przeszłości przerobem azbestu. Osoby te zostały objęte stałą opieką lekarską profilaktyczną w ramach tzw. programu AMIANTUS.

W roku 2020 stwierdzono ponadto 1 przypadek astmy oskrzelowej, 3 przypadki przewlekłej choroby narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat raz 2 przypadki chorób zakaźnych lub pasożytnicze albo ich następstw (dot. boreliozy).

W roku sprawozdawczym wydano 10 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, wszystkie dotyczyły schorzeń narządu głosu u nauczycieli (w roku 2019 takich decyzji wydano 2).

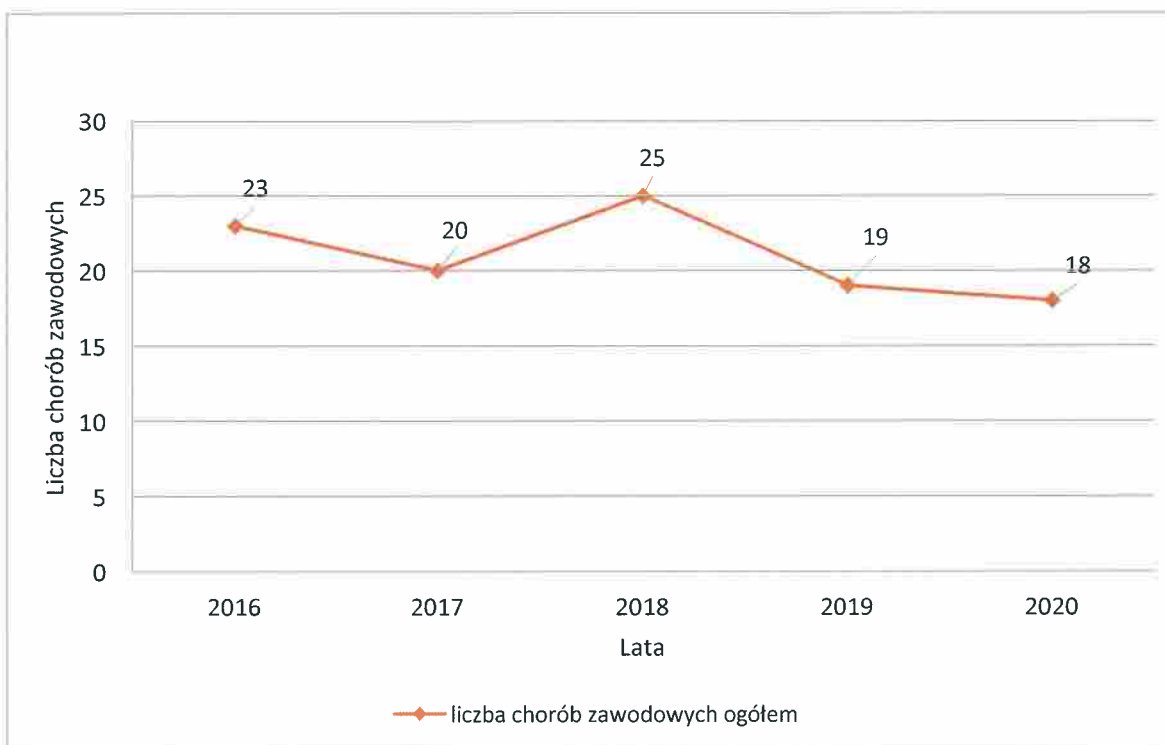
STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIĘŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Wykres 15. Liczba chorób zawodowych w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy PSSE Gniezno

Wykres 16. Liczba chorób zawodowych w poszczególnych grupach chorób zawodowych w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Pracy PSSE Gniezno

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK

3. Substancje i preparaty niebezpieczne, prekursory narkotyków, produkty biobójcze, detergenty oraz środki zastępcze

W 2020 r. prowadzono stały nadzór nad chemikaliami, w tym prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, detergentami, produktami biobójczymi, środkami ochrony roślin oraz środkami zastępczymi czyli tzw. „dopalaczami”. Dotyczy zarówno producentów, importerów, dystrybutorów i stosujących. Wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w ewidencji obiektów w roku 2020 było 100 zakładów (dot. producentów, importerów, dalszych użytkowników, dystrybutorów oraz stosujących). Łącznie w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin przeprowadzono 18 kontroli, w jednym przypadku stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie chemikaliów, które dotyczyły zakładu wykorzystującego w cyklu produkcyjnym chemikalia. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: braku kart charakterystyki, braku oznakowania opakowań stosowanych chemikaliów, braku natrysku do przemywania oczu lub ciała przy pracach z produktami klasyfikowanymi jako żrące, czy też braku magazynu do przechowywania chemikaliów. W związku z powyższym wydano 1 decyzję zarządzającą usunięcie stwierdzonych w tym zakresie nieprawidłowości. W roku 2019 wydano 31 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień w zakresie chemikaliów.

Prowadzono nadzór nad przestrzeganiem wymogów związanych z wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych. Objętych ewidencją w 2020 r. było 28 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze, w tym 1 producent. Przeprowadzono 9 kontroli, w 1 przypadku stwierdzono naruszenie przepisów w zakresie produktów biobójczych.

Nadzór w zakresie detergentów skierowany był głównie na producentów i dużych dystrybutorów, gdzie przeprowadzono ogółem 2 kontrole.

W roku 2020 nie przeprowadzono kontroli związanej z wprowadzaniem do obrotu tzw. „dopalaczy”, co było spowodowane faktem, iż na terenie powiatu gnieźnieńskiego nie funkcjonowały podmioty, co do których istniałoby podejrzenie, iż mogą wprowadzać do obrotu środki zastępcze.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘZNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK

4. Podsumowanie nadzoru nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy i chemikaliami

- W roku 2020 działaniami kontrolnymi objęto 32 podmioty zatrudniające 2829 pracowników.
- W wyniku 34 kontroli wydano 11 decyzji z 31 nakazami zarządzającymi poprawę warunków pracy oraz bezpieczeństwa związanego z niebezpiecznymi substancjami chemicznymi oraz ich mieszaninami. W roku 2019 wydano 82 decyzje merytoryczne zawierające 262 nakazy.
- Stwierdzono 18 przypadków chorób zawodowych (w roku 2019 wydano 19 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej). Dominują, podobnie jak w latach ubiegłych, choroby „azbestozależne” – ogółem 8 przypadków.
- Na terenie powiatu gnieźnieńskiego nie odnotowano w 2020 r. punktu sprzedaży produktów mogących być środkami zastępczymi.
- Do obiektów handlowych wielkopowierzchniowych działających na terenie powiatu gnieźnieńskiego wystosowano pismo z wytycznymi mającymi na celu ograniczenie ryzyka związanego z przenoszeniem się wirusa SARS-CoV-2 w tych obiektach.
- Do zakładów produkcyjnych objętych nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie wystosowano pisma dotyczące działań profilaktycznych podjętych w kierunku zabezpieczenia przeciwepidemicznego, w związku ze stanem epidemii.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK**

**Ocena stanu sanitarnego
placówek dla dzieci i
młodzieży**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK

1. Ocena stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży

W 2020 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie znajdowało się 141 placówek (w 2019 r. było to 120 placówek). Zwiększyła się ilość placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3. W 2020 r. na terenie powiatu gnieźnieńskiego funkcjonowało 12 żłobków i klubów dziecięcych (w 2019 r. było to 8 placówek). Ze względu na ogłoszony stan epidemii i prowadzenie w szkołach nauczania zdalnego, nie prowadzono kontroli w placówkach oświatowych. Placówki oświatowe kontrolowano zgodnie z wytycznym Głównego Inspektora Sanitarnego w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek, wyposażenia, mikroklimatu pomieszczeń, systemu pierwszej pomocy, warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i rekreacji, przestrzeganie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu. W 2020 r. przeprowadzono 72 kontrole (w 2019 r. przeprowadzono 164 kontrole). W okresie ferii zimowych i wakacji letnich w 2020 r. przeprowadzono 41 kontroli zorganizowanego dla dzieci i młodzieży wypoczynku. Podczas kontroli sprawdzano zachowanie zasad bezpieczeństwa uwzględniających stan zagrożenia epidemicznego w okresie COVID-19. Sprawdzano korzystanie z indywidualnych środków ochrony osobistej, zapewnienie środków do dezynfekcji rąk i powierzchni, zapewnienie pomieszczenia do izolacji osób, zachowywanie dystansu społecznego.

1.1. Stan sanitarny budynków, w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży

W 2020 r. w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu gnieźnieńskiego nie stwierdzono funkcjonowania budynków w złym stanie sanitarno-technicznym. Wydano łącznie 8 decyzji administracyjnych. Stwierdzone nieprawidłowości najczęściej dotyczyły stanu sanitarno-technicznego dróg dojścia i ogrodzenia, ciągów komunikacyjnych, sal lekcyjnych, sal pobytu oraz pracowni komputerowych.

1.2. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

Wśród skontrolowanych placówek na terenie powiatu gnieźnieńskiego sytuacja w zakresie podłączenia obiektów do wodociągów i kanalizacji nie uległa zmianie.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘZNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK

Wszystkie placówki zaopatrywane są w wodę z wodociągów miejskich lub wiejskich. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowano. W związku z obecną sytuacją epidemiologiczną dotyczącą stanu epidemii oraz koniecznością wzmożonego nadzoru sanitarnego nad prawidłowymi warunkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży prawidłową higienę należało zapewnić bieżącą ciepłą wodę, mydła w płynie oraz jednorazowych ręczników papierowych. Przeprowadzono kontrole oceniające warunki do utrzymania higieny w placówkach oświatowych. Kontroli poddano 34 placówki. W 8 placówkach stwierdzono brak ręczników jednorazowych, w 1 placówce brak mydła w płynie, w 1 stwierdzono zły stan techniczny sanitariatów. W związku z powyższym w 7 placówkach wydano zalecenia, w 1 placówce wydano decyzję administracyjną.

1.3. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2020 r. sprawowano nadzór nad zorganizowanym wypoczynkiem dla dzieci i młodzieży. Na terenie powiatu gnieźnieńskiego wypoczynek zimowy i letni zorganizowano w obiektach świadczących całoroczne usługi hotelarskie, w obiektach sezonowych, obozach pod namiotami oraz w miejscu zamieszkania, w formie półkolonii. Zgłoszono łącznie 88 turnusów, z tego 41 skontrolowano (w 2019 r. zgłoszono 111 turnusów, skontrolowano 63). Z wypoczynku podczas ferii zimowych i wakacji letnich skorzystało 1285 uczestników (w 2019 r. – 2678 uczestników). W 2020 r. wypoczynek dla dzieci i młodzieży zorganizowano w obiektach:

- całorocznych usług hotelarskich (9 turnusów),
- w obiektach sezonowych (9 turnusów)
- obozach pod namiotami (2 turnusy),
- miejscu zamieszkania (68 turnusów).

Podczas kontroli kierownikom wypoczynku letniego i zimowego przekazywano pakiety materiałów na temat bezpiecznych zachowań w czasie ferii zimowych. Akcją tą objęto ogółem 826 uczestników podczas 24 turnusów. Sprawdzano zachowanie zasad bezpieczeństwa uwzględniających stan zagrożenia epidemicznego w okresie stanu epidemii. Uczestnicy wypoczynku i wychowawcy wyposażeni byli w indywidualne środki ochrony osobistej, w placówkach zapewniono środki do dezynfekcji rąk i powierzchni. Zorganizowano pomieszczenia do izolacji osób, prowadzono pomiary temperatury ciała, w salach zajęć oraz pomieszczeniach, w których spożywano posiłki zachowano dystans społeczny. W 2020 r. w jednym przypadku stwierdzono brak

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

zgłoszenia w ogólnopolskiej bazie wypoczynku jednego turnusu półkolonii letnich. Przeprowadzone kontrole wykazała, iż dziećmi i młodzieżą opiekuje się personel nie posiadający przygotowania pedagogicznego i badań do celów sanitarno-epidemiologicznych. O zaistniałym fakcie powiadomiono Kuratorium Oświaty w Poznaniu.

2. Podsumowanie stanu sanitarnego placówek dla dzieci i młodzieży

W 2020 roku organizowano we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Gnieźnie wideokonferencję dla dyrektorów szkół i organów prowadzących placówki oświatowe, w której udział wzięło 64 dyrektorów reprezentujących 36 placówek. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie omówił kwestie przeciwepidemiczne, zasady i wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Edukacji Narodowej, przedstawił zasady wydawania opinii o przejściu szkoły w tryb nauczania hybrydowego/zdalnego.

W związku z koniecznością zorganizowania funkcjonalnego i sprawnego systemu komunikacji w przypadku wystąpienia zakażenia COVID-19 u pracowników lub uczniów placówek oświatowych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie dedykował numer telefonu komórkowego przeznaczony wyłącznie dla dyrektorów szkół, w związku z koniecznością uzgodnienia postępowania w placówkach oświatowych na terenie powiatu gnieźnieńskiego oraz wydawanymi opiniami Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W celu zapobieżenia szerzenia się zakażenia SARS-CoV-2 w związku z wystąpieniem przypadków zachorowań wśród pracowników i uczniów placówek oświatowo-wychowawczych w 2020 r. wydano 84 opinie sanitarne na zawieszenie zajęć stacjonarnych. Na terenie powiatu gnieźnieńskiego w żłobkach i przedszkolach wydano 41 opinii, w szkołach podstawowych 36 opinii, w placówkach ponadpodstawowych 7 opinii. Na terenie miasta Gniezna wydano 56 opinii na zawieszenie zajęć stacjonarnych, na terenie powiatu gnieźnieńskiego wydano ich 27 – ogółem Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie wydał 84 opinie dotyczące zawieszenia zajęć stacjonarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK**

**Oświata zdrowotna
i promocja zdrowia**

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

1. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia

W placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu gnieźnieńskiego tj. w przedszkolach, szkołach podstawowych, ponadpodstawowych, placówkach wypoczynku zimowego i letniego (tj. 100 placówek), inicjowano, organizowano, koordynowano i nadzorowano działalność oświatowo-zdrowotną celem kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych w zakresie prawidłowego żywienia, aktywności fizycznej, profilaktyki antytytoniowej, profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych, profilaktyki HIV/AIDS, promocji zdrowego stylu życia. W 2020 r. przeprowadzono 20 wizytacji oceniających realizację programów edukacyjnych w placówkach oświatowo - wychowawczych (przedszkola, szkoły podstawowe), informacje nt. realizacji programów uzyskiwano na podstawie ankiet przesyłanych przez koordynatorów. Z powodu stanu epidemii działania informacyjno – edukacyjne dla ogółu społeczeństwa podejmowane były głównie za pośrednictwem strony internetowej i Facebooka Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gnieźnie oraz lokalnych mediów.

2. Realizowane programy i działania:

2.1. Profilaktyka palenia tytoniu

W roku szkolnym 2020/2021 koordynowano realizację programów edukacyjnych dla dzieci: „Czyste Powietrze Wokół Nas” w 13 przedszkolach wśród 757 dzieci i program antytytoniowej edukacji zdrowotnej pt. „Bieg po zdrowie”, adresowany do uczniów IV klas szkół podstawowych, realizowany w 8 szkołach, wśród 290 dzieci oraz ich rodziców. Koordynowano przebieg konkurs o zasięgu wojewódzkim: pt. „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” dla uczniów kl. V szkół podstawowych, zadanie konkursowe polegało na napisaniu apelu do rówieśników promującego zdrowy styl życia wolny od inhalowania e-papierosów. Wyróżnienie w wojewódzkim etapie konkursu otrzymała uczennica Szkoły Podstawowej nr 6 w Gnieźnie

Odbyły się obchody Światowego Dnia bez Tytoniu, Światowego Dnia Rzucania Palenia- przekazano informację do mediów, na stronę internetową oraz przygotowano ekspozycję wizualną w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gnieźnie.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIĘSKIEGO ZA 2020 ROK

2.2. Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Za pośrednictwem strony internetowej i Facebooka Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Gnieźnie oraz lokalnych mediów informowano społeczeństwo o kampaniach społecznych dotyczących HIV/AIDS, adresach punktów wykonywania bezpłatnych i anonimowych testów w kierunku HIV oraz o takich wydarzeniach jak: Światowy Dzień AIDS, Światowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS, Europejski Tydzień Testowania i akcji Bezpieczne Walentynki, podczas której odbyło się również spotkanie z uczniami III LO w Gnieźnie (80 uczniów) nt. profilaktyki HIV/AIDS.

2.3. Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Program promujący zasady zbilansowanej diety i aktywności fizycznej wśród uczniów klas V-VIII szkół podstawowych, realizowany jest metodą projektu, w ramach programu organizowany jest *Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia*. W roku szkolnym 2019/2020 program i konkurs zostały początkowo wdrażane w szkołach (koordynacja pracowników OZ), a następnie zawieszono decyzją GIS.

2.4. Program: „Mamo, Tato-co Wy na to?”

Jest to program dla dzieci sześciolatków (III edycja, program wojewódzki) w 24 placówkach powiatu gnieźnieńskiego wśród 1559 dzieci.

2.5. Ogólnopolski „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”.

W ramach projektu w 9 szkołach ponadgimnazjalnych koordynowano program pt. „*ARS, czyli jak dbać o miłość?*”, w którym udział wzięło 643 osoby. w ramach programu rozpropagowano konkurs „*Szkoła wolna od używek*” na film krótkometrażowy dotyczący profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

2.6. Program krajowy „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Program realizowany był w 6 przedszkolach powiatu gnieźnieńskiego wśród 203 sześciolatków.

2.7. Zapobieganie chorobom nowotworowym

Profilaktyki raka szyjki macicy w roku szkolnym 2019/2020 w 5 szkołach ponadgimnazjalnych, wśród 717 uczniów kontynuowano realizację programu „*Wybierz życie- pierwszy krok*”, w ramach programu odbyło się spotkanie koordynatorów programu oraz pracowników Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Gnieźnie z lekarzem ginekologiem. Podczas wakacji letnich prowadzono także działania

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

informacyjno-edukacyjne w ramach **profilaktyki raka skóry**, promując bezpieczne opalanie min. wśród uczestników kolonii i obozów oraz klientów solarium. Dla pacjentów placówek ochrony zdrowia przekazano plakaty i ulotki o tematyce onkologicznej. Z okazji Światowego Dnia Walki z Rakiem na stronie internetowej i Facebooku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gnieźnie zamieszczono informacje, przygotowano ekspozycję wizualną.

2.8. Zapobieganie chorobom zakaźnym

W 2020 r. propagowano szczepienia ochronne min. w ramach Europejskiego Tygodnia Szczepień – strona internetowa i Facebook, ekspozycja wizualna; zorganizowano szkolenia dla rodziców w 3 przedszkolach (udział 170 rodziców), rozpropagowano scenariusz lekcji nt. szczepień dla nauczycieli realizowano projekt edukacyjny „Mały kleszcz - duży problem” - rozdysponowano ulotki w miejscach wypoczynku letniego dzieci i młodzieży - 8 placówek oraz dla grzybiarzy - podczas Spotkania Integracyjnego XVI Grzybobrania w Ośrodku Wypoczynkowym w Gołąbkach (50 osób) oraz osób korzystających z porad klasyfikatora grzybów w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gnieźnie (30 osób), informację nt. zagrożeń związanych z kleszczami umieszczono na str. internetowej i Facebooku (3 informacje), przygotowano ekspozycję w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gnieźnie, odbył się również wywiad dla TV i redakcji radia. Prowadzono edukację dotyczącą: profilaktyki grypy, Światowego Dnia Wirusowych Zapaleń Wątroby, Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach – działania informacyjno-edukacyjne prowadzone były za pośrednictwem mediów społecznościowych, strony internetowej i ekspozycji wizualnej w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gnieźnie.

2.9. Zatrucia grzybami

Przekazano informację na stronę internetową, Facebooku, przygotowano ekspozycję wizualną.

2.10. Działania informacyjno-edukacyjne podczas wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży

Przygotowano pakiety informacyjno – edukacyjne podczas: ferii zimowych (16 placówek i 651 uczestników) zalecenia i wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego nt. bezpieczeństwa podczas ferii zimowych, informacje zamieszczono także zamieszczono także na stronie internetowej oraz dla 8 placówek, ok. 175 uczestników

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

wypoczynku letniego nt. zagadnień dotyczących bezpiecznego wypoczynku, profilaktyki palenia tytoniu, używania środków zastępczych (w tym list Głównego Inspektora Sanitarnego i Komendanta Głównego Policji nt. zagrożeń związanych z dopalaczami), zapobieganie zakażeniom HIV/AIDS, aktywności fizycznej i racjonalnego odżywiania oraz na stronie internetowej Facebooku Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gnieźnie zamieszczono informacje Głównego Inspektora Sanitarnego nt. bezpiecznych wakacji, upałów.

2.11. Współpraca z lokalnymi mediami i innymi instytucjami

W związku ze stanem epidemii Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie wydawał komunikaty dotyczące sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu gnieźnieńskiego, które przesyłane były do Starostwa Powiatowego, Urzędu Miasta w Gnieźnie, Wójtów i Burmistrzów, redakcji lokalnych mediów celem informowania mieszkańców powiatu gnieźnieńskiego o sytuacji dotyczącej zakażeń SARS-CoV-2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gnieźnie na bieżąco odpowiadał na zapytania prasowe dotyczące różnych zagadnień związanych z aktualną sytuacją epidemiologiczną oraz wydawał komunikaty zamieszczane w mediach dla osób, które mogły mieć kontakt z osobą zakażoną.

Przekazywano wytyczne, zalecenia, schematy i procedury postępowania, apele, materiały informacyjno-edukacyjne, plakaty Głównego Inspektora Sanitarnego, Ministerstwa Zdrowia, Narodowego Funduszu Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji i in. dla szpitali, podmiotów leczniczych, gabinetów stomatologicznych, ginekologicznych, dermatologicznych, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej, Policji, służb więziennych, właścicieli hoteli, domów opieki, podróżujących. Zamieszczano na stronie internetowej i Facebooku Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gnieźnie aktualne wytyczne dla placówek szkolno – wychowawczych opracowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego.

Opracowano i przekazano wytyczne dla funkcjonowania w czasie epidemii instytucji tj. biblioteki, muzea, domy kultury, stowarzyszenia, świetlice środowiskowe, biura turystyczne.

W związku z epidemią w mediach, na stronie internetowej i Facebooku Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gnieźnie zamieszczano informacje

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIŃSKIEGO ZA 2020 ROK

nt. obowiązujących w danym okresie kluczowych zasad bezpieczeństwa, obowiązujących zakazach i nakazach, zasadach kwarantanny i izolacji itp.

3. Podsumowanie działalności związanej z oświatą i promocją zdrowia

W 2020 roku działalność dotycząca promocji zdrowia była przede wszystkim przekazywaniem do mieszkańców powiatu gnieźnieńskiego oraz podmiotów będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie za pośrednictwem strony internetowej, Facebooka, lokalnych mediów zagadnień związanych ze stanem epidemii.

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘŻNIĘŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Podsumowanie Stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu gnieźnieńskiego

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIEŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK

1. W ewidencji w 2020 r. znajdowało się 3350 obiektów nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gnieźnie (o 50 obiektów więcej niż w 2019 roku). Przeprowadzono ogółem **1073** kontrole sanitarne w ww. zakładach (w roku 2019 przeprowadzono takich kontroli 3040). Ogółem przeprowadzono **563** dodatkowe kontrole mające na celu sprawdzenie przestrzegania wymagań zawartych w *rozporządzenie Rady Ministrów z 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020 poz. 2316 ze zm.)* w obiektach na terenie powiatu.
2. Zbadano ogółem **532** próbek środków spożywczych, materiałów wyrobów do kontaktu z żywnością oraz wody (w roku 2019 zbadano 701 próbek). Liczba ta dotyczy pobranych próbek żywności oraz próbek wody pobranych. Wydano **3806** decyzji merytorycznych (w roku 2019 wydano 444 decyzje, zatem mniej o 3351 decyzji) oraz **455** decyzji płatniczych (w roku 2019 wydano 567 decyzji płatniczych). Nałożono 10 kar pieniężnych na kwotę 32000,00 zł
3. W roku 2020 przeprowadzono 20188 dochodzeń epidemiologicznych (w 2019 r. przeprowadzono 390 takich dochodzeń). Liczba przeprowadzonych kontroli – 21824.
4. W związku ze stanem epidemii w 2020 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna w Gnieźnie współpracowała ze Starostwem Powiatowym w Gnieźnie, Burmistrzem Gminy i Miasta Czarniejewo, Burmistrzem Gminy i Miasta Witkowo, Wójtami i Burmistrzami na terenie powiatu gnieźnieńskiego, Komendą Powiatową Policji, Komendą Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, kierownikami podmiotów leczniczych, kierownikami placówek oświatowych.

**STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GNEŹNIEŃSKIEGO ZA 2020 ROK**

Spis wykresów

Wykres 1

Liczba nadzorowanych zakładów żywności i żywienia w 2020 r. na terenie powiatu gnieźnieńskiego powiecie gnieźnieńskim.....11

Wykres 2

Liczba przypadków odry w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020.....35

Wykres 3

Liczba przypadków różyczki w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020.....35

Wykres 4

Liczba zachorowań w latach 2016- 2020 na prątkującą postać gruźlicy płuc w powiecie gnieźnieńskim z podziałem na grupy wiekowe.....37

Wykres 5

Liczba zachorowań na salmonellozy w powiecie gnieźnieńskim w latach 2005-2019.....40

Wykres 6

Liczba zachorowań wywołanych przez rotawirusy w latach 2019-2020 z podziałem na grupy wiekowe.....40

Wykres 7

Liczba zachorowań na boreliozę w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020.....41

Wykres 8

Liczba osób mających kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę i poddanych szczepieniom poekspozycyjnym przeciwko wściekliznie w latach 2016-2020.....42

Wykres 9

Liczba zachorowań na krztusiec w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020.....43

Wykres 10

Liczba niezaszczepionych dzieci obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi oraz liczba rodziców/opiekunów prawnych uchylających się od obowiązkowych szczepień w latach 2018-2020 na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....45

Wykres 11

Podmioty wykonujące działalność leczniczą w powiecie gnieźnieńskim w 2020 r. 66

Wykres 12

Liczba zakładów pracy na terenie powiatu gnieźnieńskiego objętych nadzorem w 2020 r. w zależności od zatrudnienia.....82

Wykres 13

Wydane w roku 2020 r na terenie powiatu gnieźnieńskiego zarządzenia w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami 83

Wykres 14

Liczba kontroli w podmiotach, w których występują Najwyższe Dopuszczalne Stężenia (NDS) i Najwyższe Dopuszczalne Natężenia (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w roku 2020.....84

Wykres 15

Liczba chorób zawodowych w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020 86

Wykres 16

Liczba chorób zawodowych w poszczególnych grupach chorób zawodowych w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020.....86

STAN BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU GNIĘŻNIĘŃSKIEGO ZA 2020 ROK

Spis tabel

Tabela 1

Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia w latach 2017 – 2020 na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....13

Tabela 2

Zestawienie przebadanych próbek żywności pobranych w obiektach żywności i żywienia zlokalizowanych na terenie powiatu gnieźnieńskiego..... 21

Tabela 3

Zestawienie próbek żywnościowo-żywnościowych kwestionowanych w latach 2017-2020 na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....22

Tabela 4

Dane dotyczące otrzymanych powiadomień alarmowych/informacyjnych w systemie RASFF lub w systemie AAC w 2020 r.....25

Tabela 5

Liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę wg. wieku chorych w powiecie gnieźnieńskim za 2020 r.....38

Tabela 6

Liczba zachorowań na chorobę meningokokową w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016 -2020.....42

Tabela 7

Liczba zachorowań na inwazyjną chorobę pneumokokową w powiecie gnieźnieńskim w latach 2016-2020.....43

Tabela 8

Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych odnotowanych w latach 2018-2020 wg chorób przeciwko, którym wykonano szczepienie na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....46

Tabela 9

Liczba niepożądanych odczynów poszczepiennych odnotowanych w latach 2018-2020 z podziałem na rodzaje odnotowanych NOP oraz wiek osób, u których wystąpiły na terenie powiatu gnieźnieńskiego.....46

Tabela 10

Struktura wodociągów w powiecie gnieźnieńskim w 2020 r.....52

Tabela 11

Stan zwodociągowania powiatu gnieźnieńskiego na dzień 31.12.2020 r.....54

Tabela 12

Stan sanitarny zakładów świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług w powiecie gnieźnieńskim w 2020 r.....72

